

Notulen Raadsvergadering Gemeenteraad Almelo

Datum: 28 januari 2020
Aanvang: 19:30 uur
Locatie: Raadzaal

Voorzitter: De heer A.J. Gerritsen, burgemeester, mevrouw I.A.M. ten Seldam, vicevoorzitter van de raad, tijdens de behandeling van de agendapunten 6 en 8.

Griffier: mevrouw C.M. Steenberghe.

Aanwezige leden: de heer F. Akse (later), mevrouw Y. Bijenhof, mevrouw J.T. Buikema-Albers, de heren H. Buitenweg, U. Çete, mevrouw M.J.C. van Doorn, mevrouw H.J. Geerdink, de heren R.H. Gelici, F.J. Gerritsen, mevrouw E. van den Ham-Jaarsma, de heren J.J.H. Hammink, M.V.F.M. Hubers, A.G.P. Hümmels, J.L.R. Kampman, W. Loupattij, M. Makkinga, E.J. van Marle, mevrouw Q.D.D.M. Munnich, de heren H.G. de Olde, J. Pauwels, mevrouw P. Pol, mevrouw M.I. van Saane, mevrouw I.A.M. ten Seldam, de heren G.W.L. Stork, T.S.M. Stöteler, W.B. Teeuw, H. Teunis, A.J.J.M. Trienen, J. Tijhof (later), A. de Vries, J.B.W. Wiertz, mevrouw D.C. Wind en de heer M. Zielman.

Afwezige leden: de heren A. Ekizkuyu en W.H.H.L. Weinreder.

Aanwezige wethouders: de heren A.L. Langius, A. Maathuis, E.J.F.M. van Mierlo en J.M. van Rees.

Afwezige wethouder:

1. Opening en mededelingen.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik open de vergadering en heet u allen van harte welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van de heren Ekizkuyu en Weinreder. De heren Akse en Tijhof komen later. De heer Çete bevindt zich in het gebouw, dus kan ieder moment binnenkomen. Wellicht staat hij voor de deur, nu het nog kan. Dit betekent dat u vanavond met 33 leden de besluiten zult nemen, als de laatkomers zijn gearriveerd.

De heer Ekizkuyu stond op de nominatie om de vergadering te openen. Hij is er niet. Het lijkt de griffier en mij niet dienstig om een van u te overvallen met het verzoek dit waar te nemen. Daarom hebben we besloten om dit een keer over te slaan. We houden de heer Ekizkuyu graag aan zijn beurt. Hij zal de volgende keer hier optreden.

2. Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Dames en heren! Ik stel u voor agendapunt 7 te behandelen voor agendapunt 6, zodat de vicevoorzitter agendapunt 6 en agendapunt 8, de ingediende motie vreemd aan de agenda, kan voorzitten en daarna de vergadering sluiten. Voor beide moties ben

ik namens het college de portefeuillehouder.

De heer DE VRIES (PvdA): Voorzitter! Ik mis op de agenda de mogelijkheid om het volgende punt in te brengen, daarom doe ik dat hier. Wij zijn vanmiddag in kennis gesteld van het besluit van B&W tot het weer activeren van de verkoop van De Kolkschool. Daar vinden wij wat van. "Wij" zijn de fracties van Leefbaar Almelo, GroenLinks, SP en PvdA. We zullen daarover een interpellatiedebat aanvragen. Ik maak dat hier alvast bekend.

De VOORZITTER: Hier hoort het niet, maar ik wil u niet meteen tot de orde roepen. Ik geef u graag in overweging dat verzoek in te dienen bij de griffier, uiterlijk 48 uur voor de vergadering waarin u die interpellatie wilt laten plaatsvinden. We hebben hierover zo-even in het presidium al met elkaar gesproken.

(De heer Çete komt, te 19.35 uur, ter vergadering.)

De agenda wordt hierna zonder stemming vastgesteld, met inachtneming van de daarin aangebrachte wijziging.

3. Ingekomen brieven.

Raadsbrieven vanuit B&W (R 19058667).

Met betrekking tot de ingekomen raadsbrieven vanuit B&W wordt zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld.

Ingekomen stukken aan de gemeenteraad (R 1905867).

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Er staan twee zaken over jeugdzorg op de lijst van brieven. Met de fractie van Lokaal Almelo Samen heb ik deze week een gesprek gehad over de jeugdzorg. Ik wil deze twee zaken extra onder de aandacht houden en zal daarover mogelijk een politiek beraad aanvragen. Daar zijn we nog over in onderhandeling.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! U zei net dat ik het laatste peukje aan het roken was, maar ik ben gestopt met roken. Dit wilde ik even meedelen. Daar kunt u blij om zijn.

De VOORZITTER: U denkt: dan ben ik al die sores voor. Dat begrijp ik.

De heer ÇETE (Lijst Çete): De heer Wiertz heeft mij maanden van tevoren gewaarschuwd dat hij met zo'n motie zou komen en dat ik moest stoppen. Dat advies heb ik ter harte genomen.

De VOORZITTER: Een ziel is gewonnen. Heel fijn, dank.

Met betrekking tot de ingekomen stukken aan de gemeenteraad wordt hierna zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld.

4. Vaststellen notulen.

Notulen raadsvergaderingen 19 november 2019 (R 2005900), 26 november 2019 (R 200591), 3 december 2019 (R 200592) en 17 december 2019 (R 2005903).

Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

5. Vragenhalfuur (R 1905868).

Er zijn geen vragen ingediend.

7. Startnotitie Regionale Energiestrategie Twente (R 1905722).

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! De regering heeft een klimaatakkoord

opgesteld en dat is vastgesteld in de Tweede Kamer. We moeten de CO₂-uitstoot flink reduceren. Dit kan onder andere door de fossiele brandstoffen te vervangen door hernieuwbare energie, zoals zon en wind. Alle Twentse gemeenten dienen hieraan bij te dragen.

Een voor de decentrale overheden belangrijk onderdeel van het klimaatakkoord is het opstellen van de regionale energiestrategie, een RES. De hoofdlijnen van het proces om te komen tot een regionale energiestrategie worden met de startnota vastgelegd, zoals die nu voorligt. Hierin worden de doelstellingen, de manier van democratische besluitvorming en borging opgenomen. Daarover hebben we het vanavond: de ruimte en de democratische invulling ervan.

De GroenLinks-fractie kan zich, op een paar kanttekeningen na, vinden in het voorgelegde raadsbesluit en de startnota.

De eerste gaat over de inbreng van burgers, bedrijven en instellingen, maar ook de positie van de raad. We vinden dit een belangrijk punt. Ik citeer een stukje uit de Tubantia van 7 oktober jl. Daarin gaat het om de omvang van de hele operatie die moet plaatsvinden in het kader van de energietransitie, de impact daarvan en over de vraag waarin je mensen goed moet begeleiden en inspraak gunnen: "Het gaat in de energiestrategie niet alleen over elektriciteit. Warmte is een zeker zo belangrijk element, dat de inwoners directer raakt. Het verwarmen van woningen met duurzame warmte leidt namelijk tot een omvangrijke ombouwoperatie." En dan zegt een zekere André Dorée, hoogleraar constructie en bouwinfra aan de Universiteit Twente: "In Twente zijn 450 tot 500 wijken met circa 250.000 woningen. Bij een transitie in Twente van 2025 tot 2050 moeten elk jaar gemiddeld 19 wijken opgeleverd worden. Dat betekent dat bij een doorlooptijd van de werkzaamheden van vier jaar per wijk in 75 wijken tegelijkertijd gewerkt wordt." Als je je dat probeert voor te stellen, is dat een gigantische operatie. Hoe betrek je al die mensen die daar werken en wonen, en raadsleden erbij? Dat is een cruciaal punt: mensen erbij betrekken. Ik vraag de wethouder dit te schetsen en ons een perspectief te bieden. Hoe ziet hij dat voor zich?

De tweede is hoe we omgaan met onze gronden, met name landbouwgronden. Gaan we voortvarend te werk met deze vol te leggen met zonnepanelen? Of zijn we net iets slimmer, en gaan we eerst de mogelijkheden van de platte daken benutten? Dat hebben we hier al eerder benoemd en door meerdere partijen is hier vaak op gewezen. Maar vanochtend hebben we in Tubantia kennis kunnen nemen van het onderzoek van Adviesbureau Overmorgen. Dit bureau komt tot de conclusie dat er in Twente ruim 1600 hectare potentieel bedrijfsdak is waarop mogelijk zonnepanelen kunnen worden geplaatst. Dit zal niet voor elk dak gelden. Neemt de wethouder dit gegeven mee naar de andere gemeenten en de provincie, zodat dit onderdeel wordt van de strategie? Als we nu in de energiestrategie dingen vastleggen, zoals dat we ons gaan concentreren op zonnepanelen op landbouwgrond, ligt dat voor lange termijn vast. We kunnen ook heel goed de nadruk leggen op en/en, dus de daken benutten, die 1600 hectare, en daar waar nodig bijplaatsen op de grond. De GroenLinks-fractie vraagt de wethouder dit mee te nemen naar de andere gemeenten en de provincie.

Tot slot, bij punt 2.2 van het raadsbesluit staat het volgende: "Het is nog niet duidelijk hoe het Rijk de woonlastenneutraliteit van duurzaamheidsmaatregelen borgt. Woonlastenneutraliteit houdt in dat niemand voor hogere woonlasten komt te staan als gevolg van de energietransitie. Het Rijk neemt dit wel als uitgangspunt en stelt dat het haalbaar lijkt, maar een concretisering hiervan is er nog niet." Het is dus nog volledig onduidelijk hoe men dit gaat invullen. De GroenLinks-fractie vraagt of de wethouder kan aangeven hoe het college met deze onduidelijkheid voor de toekomst denkt om te gaan. Die onduidelijkheid kan heel veel mensen onzeker maken: wat gaat er gebeuren in mijn wijk, mijn woning en wat worden dan mijn energielasten?

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Het gaat vanavond over energietransitie.

Ambitie tonen is in bestuurlijk zin lovend te noemen, zeker als het erom gaat een steentje bij te dragen om de wereld waarop we leven duurzamer te maken.

Moeder aarde bestaat al miljarden jaren. In al die jaren schommelden de temperaturen, wisselend, op en af, ijsijd, subtropisch, tropisch, althans voor grote delen van de aarde. Wat eveneens schommelt gedurende al die jaren is de stand van de zon ten opzichte van de aarde. De temperaturen wisselen evenredig in deze verschuivende aardbanen. Wetenschappers hebben tevens aangetoond dat CO₂ ook invloed heeft bij globale opwarming. De grootste schommelingen van CO₂-uitstoot, de bron van opwarming, zijn echter toe te rekenen aan vulkaanuitbarstingen. Ook methaan draagt flink bij aan opwarming. Deze natuurlijke cyclus wordt sinds de industriële

revolutie enigszins negatief beïnvloed door menselijke handelen. Dat is juist het deel waar mensen invloed op hebben en kunnen bijsturen. Fossiel CO₂ komt namelijk extra vrij door delfstoffen als koolstof, olie, gasen et cetera.

Dat elektrisch vervoer enorm kan bijdragen om de CO₂-uitstoot te verminderen, is echter een illusie. Koper, nikkel, lithium en kobalt zijn de delfstoffen die daarvoor nodig zijn. Bij het delven komt CO₂ en opgesloten methaan vrij. Grote autofabrikanten sluiten wereldwijd contracten af om aan die grondstoffen te komen. 's Werelds op één na grootste autoproducent, Tesla, kondigde vorig jaar al aan dat er wereldwijd een tekort dreigt van deze grondstoffen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik heb net een vraag gesteld aan mijn buurman: "Oh meneer Buitenweg, wat een prachtig mooi betoog. Maar ik snap er niets van." Van zijn betoog snapte ik nog wel wat. In hoeverre moet ik het betoog van de heer Hubers over tikkel, sikkell, diesel en elektrische auto in de richting van het voorliggende raadsvoorstel zien? Dit zeg ik uit onwetendheid. Ik zie zijn pleidooi vaak in de raads-app, waarin hij allerlei soorten artikelen naar ons toestuurt met zijn mening. Volgens mij is die wel duidelijk. Maar hoe moet ik dit vertalen naar dit raadsvoorstel? Ik zal de heer Hubers misschien steunen, als hij me daarin kan helpen.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Daar kom ik op bij het slot van deze lezing.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Oké, dus u komt van de wereldorde, van de geschiedenis straks terug naar het raadsvoorstel?

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Ja.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik ben benieuwd.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Tegelijkertijd ziet men in Congo dat het delven van deze grondstoffen tot zeer grote milieuschade leidt. De illegale delving neemt toe, evenals kinderarbeid. Dit eist veel dodelijke slachtoffers. Op zijn zachtst gezegd zijn er de nodige vraagtekens te zetten bij deze ontwikkeling. Misschien wordt op deze manier wel het paard achter de wagen gespannen.

Zijn er alternatieven in de energievoorzieningen? Ja die zijn er, zoals kernenergie, met name thorium. Wereldwijd neemt het onderzoek naar deze vorm van productie toe, mede omdat dit veel minder milieubelastend is. Echter, vormen van kernenergie worden door velen als vloeken in de kerk gezien.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! De heer Hubers noemde zonet de mijnbouw van nikkel en cadmium als zeer gevaarlijk en onvriendelijk voor de mensheid, wat ten dele waar is. Maar hoe kijkt hij aan tegen uraniummijnbouw, bijvoorbeeld in Nigeria?

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Misschien is het de beleving van de heer Buitenweg dat het maar ten dele waar is. Het is 100% waar.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Oké, dan verwacht ik nu het antwoord op mijn vraag over de uraniummijnbouw.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Kernenergie bestaat al heel lang.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): 50 jaar.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): De heer Buitenweg is er geloof ik ook al 50 jaar tegen. Kernenergie draagt bij aan het verminderen van de CO₂-uitstoot, omdat ze minder milieubelastend is. We moeten daar dus naar blijven kijken, als we in oplossingen willen denken. De mening van de heer Buitenweg kan een andere zijn dan de mijne.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Dezelfde redenering kan ik ook houden over elektrisch rijden. Dat is ook goed voor het milieu. Ik wil best kanttekeningen plaatsen bij accu's.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Ieder zijn mening, maar we moeten er met elkaar zien uit te komen, zodat er een meerderheid komt. De heer Buitenweg houdt aan zijn mening vast, en ik misschien wel aan de mijne.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Toevallig weet ik iets van uraniummijnbouw. Dat vindt plaats in dagbouw. Het zijn gewoon open mijnen, waarbij heel veel stof vrijkomt. Dat is ongezonder dan roken als je daar woont.

De VOORZITTER: Zullen we de discussie weer een beetje dichterbij huis halen? Want het gaat om de regionale energiestrategie, niet de mondiale.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ik ben er niet mee begonnen om het wereldwijd te maken.

De VOORZITTER: Dat weet ik. Ik wil ook niet te beperkend zijn in een zo'n principiële gesprek dat u beiden hebt. Maar we moeten wel een beetje de schuur bij het huis laten passen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): De heer Hubers komt bij mij een beetje over als een klimaatontkenner, terwijl 95% van de wetenschappers wereldwijd, waaronder onze vriend Hiemstra van het weerjournaal, iets heel anders beweert dat hij hier nu beweert.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Ik heb niet gezegd dat ik iets ontken, maar ik plaats wel nuances.

Kernenergie, en met name thorium, kan substantieel eraan bijdragen het milieu minder te belasten. Dat geldt ook voor waterstof als energievoorziening. Zo wilden Gasunie en netbeheerder TenneT samen met het Duitse Thyssengas net over de grens bij Groningen in Dielen een waterstoffabriek bouwen, een investering van een stordige € 100 miljoen, waardoor 20.000 huishoudens mogelijk al van energie kunnen worden voorzien vanaf 2023. Plannen voor meer liggen in de la. Bestaande netwerken zijn dus van belang.

De VOORZITTER: Dames en heren! We moeten echt naar elkaar luisteren, want we horen in deze zaal heel veel van het minste geroezemoes, bij de voorzitter en bij degene die spreekt. U kunt gesprekken voeren, maar dan buiten de zaal. Dan kunnen wij luisteren naar wat de heer Hubers te vertellen heeft.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Bestaande netwerken zijn dus van belang. Het gasloos maken van bestaande huizen kan leiden tot desinvestering, temeer daar Cobouw, bouwende Nederland, aangeeft dat huizen van voor 1975 eigenlijk niet geschikt zijn om duurzaam en gasloos te verbouwen. Te kostbaar is een noemer. Maar ook wordt gewezen op mislukte projecten die tot veel klachten hebben geleid. Warmtepompen bieden in de winter maximaal 21 graden Celsius in huizen en in de zomer blijft het te warm. Bovendien zijn warmtepompen kostbaar. Niet iedereen heeft daarvoor geld. Daarbij komt dat de meeste woningstichtingen bij renovaties gewoon weer cv-ketels installeren, omdat men de door het Rijk uitgesproken ambities en het tijdpad te hoogdravend en in de praktijk onuitvoerbaar vindt. Bovendien is op Almelose schaal ruim driekwart van de woningen van voor 1975. Dat is de realiteit van dit moment.

De fractie van Lokaal Almelo Samen vindt dan ook dat onze lokale ambities moeten aansluiten bij de werkelijke ontwikkelingen die te realiseren zijn. Almelo zou er als grootaandeelhouder van netwerkbeheerder Coteq volgens onze fractie op moeten toezien dat het bestaande netwerk niet vroegtijdig ontmanteld wordt, maar dat eerst alle alternatieven voor het gebruik van het netwerk in kaart worden gebracht.

Aardgas geen toekomst? Volgens Haagse maatstaven misschien niet. Europa denkt daar anders over. Nieuwe transportleidingen worden dwars door Europa aangelegd. Duitsland geeft bijvoorbeeld volop subsidie bij het omschakelen van kolen en olie naar gas. Enige realiteitszin is dus op zijn plaats. Er is desondanks wel winst te behalen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik dacht: oké, nu komt meneer Hubers naar Almelo. Hij heeft het over Cogas of Coteq, of hoe het tegenwoordig heet. Dat heeft hij een seconde of

tien, vijftien gedaan en toen ging hij weer over tot de wereldorde. Even terugkomend op Cogas, om het een beetje op Almelo te kunnen houden. Ik ken de directeur van Cogas toevallig. Hij werkte hier vroeger dichtbij. Hij is niet voornemens om morgen de gasleidingen allemaal weg te halen. Dus ik had eindelijk een Almeloos puntje te pakken in het hele betoog over de wereldorde, maar dat was maar kort. Hoe komt de heer Hubers bij het verhaal dat Cogas of Coteq de gasleidingen direct morgen of overmorgen wil afsluiten of verwijderen?

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Als de heer Çete goed heeft geluisterd, heeft hij gehoord dat ik alleen een oproep heb gedaan om erop toe te zien dat dit niet gaat gebeuren.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat zeg ik, maar dit is het enige wat in de Almeloëse maat in het betoog zit en daarover zegt de heer Hubers dingen waarvan Coteq nog absoluut geen voorstander is. Nogmaals, ik ben echt benieuwd wanneer het betoog van de heer Hubers naar Almelo komt.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Even geduld.

Voorzitter! Er is desondanks winst te behalen. Het Twentse bedrijfsleven loopt achter bij het plaatsen van zonnepanelen. Pentas alhier is een positief voorbeeld. Draag dat als gemeente dan ook uit bij het Almeloëse bedrijfsleven en neem een Twentse economisch realiseerbare energievoorraad op in het vestigingsbeleid! Dring er tevens op aan dat netwerkbeheerders in de regio hun netwerken optimaliseren en geen belemmerende factor meer zijn bij het terug leveren van elektriciteit! Voorkom private hoge investeringen in het Almeloëse! Geef ruim baan aan zonnepanelen, verban windmolens ver buiten de bebouwde kom waar ze geen overlast geven en vraag aan Twente als geheel dezelfde inzet! Kortom, gewoon doen wat kan.

(De heer Akse komt, te 19.55 uur, ter vergadering.)

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! De regionale energiestrategie. Er zit een stuk van vijftien pagina's bij dat kennelijk gezamenlijk door het Twentse bestuur is opgesteld. Die loopt parallel aan de energietransitie Almelo, waarover wij vorige week, twee weken geleden, nog een politiek beraad hebben gehouden. Ze gaan allebei over hetzelfde. De PVV-fractie vraagt zich af of we met de RES niet de regie uit handen geven. De regie die we met het politiek beraad voor de energietransitie Almelo in principe hebben, zouden we uit handen geven aan de bestuurlijke klik van Twente en Overijssel met de regionale energiestrategie. Dit is mijn eerste vraag.

Dan ga je dat stuk lezen, vijftien pagina's. Dat is knap, want heb je dat gelezen, dan denk je: wat heb ik eigenlijk gelezen, want stond erin? Nog maar een keer lezen en nog een keer lezen, maar er staat eigenlijk helemaal niets in dat ook maar een beetje concreet is. Ja, dat er klimaattafels gaan komen en dat de bestuurlijke klik eraan gaat zitten. Maar verder, wie daaraan plaatsneemt, wie daar gaat zitten, is nog totaal onbekend en wordt hierin in ieder geval niet genoemd.

Wat winst is, is dat de GroenLinks-fractie net heeft gezegd dat ze in principe geen voorstander is van zonneparken in groen. Ze heeft dat liever op daken. Maar tegelijkertijd schermde de GroenLinks-fractie met 95% van de wetenschappers. Ik zou de GroenLinks-fractie, maar ook de wethouder, graag uitdagen – dat is vraag twee – te komen met onderzoeksresultaten waaruit blijkt dat CO₂ de oorzaak is van klimaatverandering. Laat die zien. Want dat wordt gezegd bij de GroenLinks-fractie.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): De heer Stöteler daagt mij uit. Het antwoord weet hij ook wel. Dat is onder andere het onderzoeksverslag van de Verenigde Naties. Als hij dat niet accepteert, ben ik uitgepraat.

De heer STÖTELER (PVV): Daar staat dat niet in. Er staat alleen in dat een verhoging van CO₂ in de atmosfeer en het warmer worden van water hand in hand gaan. Welke van de twee de oorzaak is en waar precies de opwarming van komt, wordt daarin niet genoemd. Net hoorden we de heer Hubers thorium noemen. Ik nodig bij dezen graag iedereen uit namens de PVV-fractie in Overijssel om 17 maart a.s. naar het congres te komen, een informatiebijeenkomst over thorium. Dat wordt georganiseerd in het provinciehuis in Zwolle.

De PVV-fractie gaat akkoord met klimaatadaptatie en energie-innovatie, en vindt dat een

prima idee. Daar hoort inderdaad thorium bij. Wij zijn tegen een gasverbod en biomassa. Biomassa stoot alleen maar weer meer CO₂ uit, dus zou er al een probleem zijn, dan zou je het probleem daar alleen maar groter mee maken.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Van mij mag je alles onderzoeken, zeker op universitair niveau in proefopstellingen, thorium en nucleair ook, prima. Kan de heer Stöteler mij vertellen wanneer de eerste thoriumreactor op grote schaal zal kunnen gaan draaien?

De heer STÖTELER (PVV): De eerste toriumreactor heeft, naar ik heb begrepen, in aanloop al gedraaid voor de Tweede Wereldoorlog. Dat hele project is toen stopgezet, omdat ze met die radioactiviteit geen kernwapens konden maken. Maar goed, er lopen nu onderzoeken naar. Met name China is ermee bezig. Dat gaat dus allemaal sneller dan wij denken.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Wij willen deze energietransitie realiseren voor 2050. Pas na 2050 heb je op zijn vroegst een commercieel draaiende, werkende thoriumreactor.

De heer STÖTELER (PVV): Dat zou dus prima kunnen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Dan ben je dus wel te laat.

De heer STÖTELER (PVV): We zouden over tien jaar een kernreactor kunnen hebben staan. Het probleem met windmolens en zonnepanelen is dat ze een doorlooptijd, een levensduur hebben van vijftien jaar. Dit betekent dat je voor 2030 weer met hetzelfde probleem zit. Dan moet je al die dingen gaan vervangen, moet je al die investeringen weer doen en zit je weer op nul en kom je weer terug op gas en andere energievormen.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): De heer Stöteler schetst hier een bepaald scenario. Zonnepanelen gaan sowieso al langer mee dan die vijftien jaar. Ik moet de heer Hubers nageven dat waterstof een oplossing kan bieden.

De VOORZITTER: Ik onderbreek u. De regionale energiestrategie is de uitvoering van het nationale beleid dat is vastgelegd. Dat leest u ook in het stuk. We hebben het nu over dingen die buiten de kaders van het nationale beleid plaatsvinden. Ik kan me voorstellen dat iemand het daarmee eens of oneens is, maar dat raakt niet aan de besluitvorming die vanavond bij de raad voorligt. En ik merk nu voor de tweede keer op dat het debat een beetje aan die principiële kant van het energiebeleid komt. Daarover wil ik het vanavond niet hebben. We gaan het dus hebben over de regionale energiestrategie. En het discours dat u hebt, kunt u op een andere plek of in een ander gremium voortzetten, maar niet in het midden van de gemeenteraad.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Prima, maar goed, het wordt daar verkondigd, dus dan mag ik daarop reageren.

De heer GERRITSEN (Democraten.nu): Voorzitter! Ik bedank de heer Stöteler voor zijn bijdrage. Er zit best wel een kern van waarheid in. Maar hoe kijkt hij tegen de startnotitie aan? Stemt hij tegen, of voor?

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Tegen, omdat ik geen flauw idee heb waarmee ik moet instemmen. Tenzij er straks nog vragen worden beantwoord en de wethouder met een heel goed verhaal komt. Dat betwijfel ik. De PVV-fractie is er zeker niet voor om dit uit handen te geven. Met de regionale energiestrategie geven we dit uit handen en lopen we straks met de energietransitie Almelo, zouden we daarmee verder willen, tegen de kaders aan die door de regionale energiestrategie zijn gegeven, en hebben we een wethouder die met de handen in de lucht zegt: ik kan er niets aan doen, het is allemaal bepaald en wij hebben er maar aan te voldoen.

De heer GERRITSEN (Democraten.nu): Ik begrijp dat de inbreng van de heer Stöteler is om de energietransitie op lokaal niveau te houden en te zorgen dat daar de zaken op orde zijn, voordat we ons regionaal gaan verbinden aan de startnotitie. De burgemeester maakt een

koppeling. We hebben te maken met een landelijk akkoord dat wordt uitgerold en vanuit de provincie naar de gemeenten komt. Uiteindelijk is de startnotitie een vervolg daarop. Ik zoek een beetje naar de balans om de heer Stöteler mee te krijgen om de startnotitie die inhoud te geven, die in het belang is van Almelo.

De heer STÖTELER (PVV): Het probleem is dat landelijk is bepaald hoeveel energie er op land moet worden opgewekt. Wij moeten daar, middels die RES, een bod voor doen, terwijl we geen flauw idee hebben waar we aan moeten voldoen. We hebben geen flauw idee wat de doelen zijn en welke middelen we daarvoor tot onze beschikking hebben; helemaal niets. Als je dan kijkt hoeveel haast er wordt gemaakt in de regionale energiestrategie, is dat het werk van een kip zonder kop. Daar zijn wij niet voor.

De heer GERRITSEN (Democraten.nu): Voorzitter! Ik zie een heel mooie taak voor de wethouder om de PVV-fractie te overtuigen op inhoud en de vragen die zijn gesteld. Mijn fractie is daar ook zeer nieuwsgierig naar.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! Op lokaal niveau is de politiek er volgens zeggen voor de burger. Maar de burger wordt steeds buiten het spel gehouden. Sterker nog, de energietransitie wordt buiten de noodzakelijke burgerparticipatie gehouden. Waarom doet het college dat? Het verzet hiertegen zal uit de mensen zelf moeten komen. De geloofwaardigheid van onze regering neemt af en het buitenspel zetten van de groeiende groep tegenstanders zal niet eindeloos door kunnen gaan. De burgers worden dom gehouden, maar zien wel dat mega-investeringen – € 1000 miljard, wat een schijntje is als we de doelen willen halen – weinig bijdragen aan hun eigen leefomgeving. Die leefomgeving wordt namelijk stelselmatig op alle fronten afgebroken onder het mom van Europese regels en het klimaat. Dat gaat gebeuren vanaf 2021 en de gemeente Almelo werkt daaraan mee.

Boven op deze gekkigheid nog iets. Een paar kilometer verderop, in Duitsland, krijg je nog € 750 voor een aansluiting op het gas. Zonder draagvlak onder de burgers kan de energietransitie niet slagen. Burgerparticipatie is cruciaal.

Mevrouw MUNNICH (VVD): Voorzitter! De VVD-fractie spreekt allereerst haar trots uit voor de ontwikkelingen die in deze stad gaande zijn op het gebied van duurzaamheid. Zo is er gestart met de ontwikkeling van een zonnepark, zijn er meerdere daken bedekt met zonnepanelen, worden lantaarnpalen voorzien van ledverlichting en is er gestart met het project van warmte- en koudeopslag in de Leemslagenplas. Het valt de VVD-fractie echter op dat de gemeente Almelo geen deel uitmaakt van de Stuurgroep Energie Twente. Betrokkenheid in de regio is wat betreft de VVD-fractie erg belangrijk. Daarom de volgende vraag: waarom is de gemeente Almelo niet vertegenwoordigd bij dit initiatief?

Mevrouw BUIKEMA-ALBERS (ChristenUnie): Voorzitter! Vanavond stellen we als raad van de gemeente Almelo de startnota energiestrategie Twente vast. Een nota die al eerder door een aantal Twentse gemeenten is vastgesteld. We spreken hierin met elkaar als Twentse gemeenten een strategie af om te komen tot een uitwerking van de door het Rijk opgelegde opgave uit het klimaatakkoord. Uitgangspunt van het kabinet is hierbij dat de maatregelen voor iedereen haalbaar en betaalbaar moeten zijn. Dat geldt dus voor de inwoners van Almelo, maar ook voor de inzet van iedereen die ambtelijk bij dit proces betrokken is. Het Rijk stelt hiervoor middelen beschikbaar. Hopelijk zijn die voldoende.

De ChristenUnie-fractie onderschrijft de randvoorwaarden die genoemd worden voor het overleg. Belangrijk hierbij vinden wij het maatschappelijk draagvlak. In de nota wordt gesproken over communicatie. Dit gebeurt onder plaatselijke regie. Kan de wethouder iets meer uitleggen hoe dat in Almelo gaat gebeuren? Goede communicatie zal zeker bijdragen aan het creëren van draagvlak. Hoe worden bijvoorbeeld de werkgroepen samengesteld voor gemeenten, provincie en waterschap met publieke en maatschappelijke partners?

Hoe het hele programma eruit komt te zien moet dus in juni van dit jaar duidelijk zijn. Dan moet er een onderbouwd en afgewogen bod liggen voor Twente.

Bij de thematafel elektriciteit wordt voorgesteld om kleinschalige "zon op dak"-projecten mee te tellen bij het bod. Worden hieronder ook particuliere initiatieven bedoeld? Wij zijn er voorstander van om eerst zo veel mogelijk te kijken naar "zon op dak", met name naar grote

oppervlakten. Daarna is dit uit te breiden met grootschalige zonneparken. Een goede leidraad hierbij is de duurzame energieladder die we onlangs in het politiek beraad hebben besproken.

De ChristenUnie-fractie kan instemmen met deze nota. We hopen dat we samen met de andere Twentse gemeenten een goed bod kunnen neerleggen, zodat we niet te maken krijgen met later opgelegde verplichtingen vanuit de provincie, mocht dit bod niet voldoende zijn.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Voorzitter! Ik heb op het allerlaatste moment nog een motie geschreven. Ik was niet van plan om hier een uitvoerig verhaal te houden, maar vanwege deze motie sta ik hier toch. Wat wil ik zeggen over deze RES, deze regionale energiestrategie? Ik heb een aantal sprekers gehoord. Ik wil zeggen dat dit het fundament is voor wat we in 2040 gaan doen. Dus die kortetermijnpolitiek met wat krachtige kreten om kiezers op dit moment te pleasen, gaat mij te ver. Ik wil echt denken aan de toekomst.

De RES die er ligt, de startnotitie, geeft alleen maar aan hoe we gaan werken. Als ik die zo lees, denk ik dat ze heel aardig in elkaar zit. Over die klimaattafels helemaal achteraan – iemand heeft daarover een opmerking gemaakt – staat duidelijk wat ze gaan doen en wie daarover meedenken. Wat mij betreft zit dat goed in elkaar. Ik zal toch een motie indienen, omdat ik vind dat de raden hierin wat weinig zijn terug te vinden. Misschien kan de wethouder toelichten wat de raden precies binnen dit verhaal doen. Ik lees de motie voor.

"Motie 1.

Energie opwekking.

De raad van de gemeente Almelo in vergadering bijeen op 28 januari 2020, constaterende dat

- er veel inspanningen c.q. investeringen zullen worden verricht om te voldoen aan de doelstellingen van de energietransitie;
- dit een forse maatschappelijke uitdaging is, maar ook kansen biedt voor nieuwe ontwikkelingen;
- er al meerdere gemeenten zijn, waaronder Tubbergen, die zelf hun duurzame energieopwekking (willen) exploiteren,

overwegende dat

- door exploitatie van duurzame energiebronnen in en door de gemeente winsten niet opgestreken worden door bedrijven elders;
- daarmee de lusten komen waar ook de lasten liggen;
- de exploitatie van duurzame elektriciteit door de gemeente ten goede zou kunnen komen aan Almelo,

vraagt het college om

- te onderzoeken op welke manieren de gemeente haar eigen duurzame energieopwekking kan exploiteren;
- te onderzoeken welke risico's en rendementen hierop van toepassing zijn;
- te onderzoeken hoe de opbrengsten in een lokaal energiefonds meer synergie kunnen opleveren;
- hierbij gebruik te maken van de al beschikbare informatie en ervaringen van andere gemeenten;
- de resultaten voorafgaand aan de besluitvorming rondom RES 1.0 met de raad te delen, en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fractie van D66.

Die besluitvorming staat nog ver voor ons. In juni komt het concept. Ik hoop dat iedereen in deze raad goed nadenkt voordat hij gaat stemmen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik heb net al gezegd, toen ik de motie van mijn buurvrouw onder ogen kreeg, dat ik een beetje viel over het woord "duurzaam". Er is al enige jaren een tendens dat er andere vormen van energie nodig zullen zijn. Ik merk dat ik zelf een beetje allergisch wordt van het woordje "duurzaam". Hierin staat dat ook weer. Ik ben alleen al geneigd tegen te stemmen vanwege dit woordje. De vraag is of elektriciteit wel zo duurzaam is op de manier waarop het nu gaat. En als je dan die verschrikkelijke beelden ziet van die kindertjes in Congo ... En die in brand gevlogen auto's die elektrisch zogenaamd zuinig moeten rijden, budgettair zuinig, terwijl het vervolgens € 50 kost voor een oplaadbeurt wat eerst € 7

was ... Zo kan ik wel doorgaan. Waarom moet per se het woordje "duurzaam" erin staan? "Alternatief" of "andere vormen" is ook mogelijk. Duurzaam is überhaupt wanneer je de klimaatvoorstanders ... ik kijk even naar de heer Buitenvelding. En wie was de klimaatontkenner, de heer Stötter geloof ik? Oh ja, de heer Hubers, sorry. Mijn punt is waarom er per se "duurzaam" in moet staan en wat dan duurzaam is. Kennelijk is daar heel veel discussie over. Volgens mij dit een heel legitieme vraag.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Ik ben het woordje "duurzaam" aan het googelen. Wat is duurzaam? "De Wereldcommissie voor milieu en ontwikkeling omschrijft duurzaamheid als 'ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen'." Dat vind ik een mooi woord en dat gebruik ik hier. Ik begrijp dat er misschien allergie op zit, want je leest het woord overal, soms te pas en soms te onpas. Maar wat mij betreft heeft het deze betekenis.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voor mevrouw Van Saane heeft het toegevoegde waarde en voor anderen kan het een negatieve impact hebben.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Ja, dat mag.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Zullen we het woordje "duurzaam" eruit halen, gewoon energie?

Mevrouw VAN SAANE (D66): Nee.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Oké, het is maar een vraag. Dan weet ik voldoende.

Mevrouw MUNNICH (VVD): Wij hebben een soortgelijke motie ingediend op 26 juni 2017, als ik me goed herinner. Heeft mevrouw Van Saane kennisgenomen van die motie? Volgens mij is die grotendeels in lijn met de motie die zij nu voorlegt. Onze motie is al aangenomen door de raad.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Ik zag toch nog verschillen. Ik heb haar gelezen. Deze motie is iets meer toegespitst op de rest. Ik vind het een beetje een ander verhaal.

De heer VAN MARLE (CDA): Voorzitter! Begrijp ik het goed dat we met die motie weer teruggaan naar gemeentelijke energiebedrijven, waar we een aantal jaren geleden afstand van hebben gedaan?

Mevrouw VAN SAANE (D66): Nee, dat kan niet de bedoeling zijn. Het is meer dat waar de lasten liggen, ook de lusten liggen en je in de gaten houdt dat er geen scheve ontwikkelingen komen waarbij op de ene plek iets wordt geregeld en op de andere plek de penningen vallen. Dat lijkt mij niet handig.

De heer VAN MARLE (CDA): Dat lijkt mij inderdaad niet handig. Ik heb in de motie gelezen dat daarin wordt gesproken van het exploiteren van energie door gemeenten. Ik kan geen andere conclusie trekken dan dat gemeenten weer teruggaan naar gemeentelijke energiebedrijven. Dat lijkt mij in deze ontwikkeling niet verstandig voor een gemeente. Dat wil Tubbergen, daar refereerde mevrouw Van Saane aan. Albergen doet het anders. Daar ligt het risico bij degene die de subsidie ontvangt om alternatieve energie op te wekken. Dan ligt het risico in ieder geval niet bij de gemeente.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Zit daar dan niet in dat het eventueel een bedrijf van elders is, zodat ook die penningen elders vallen? Dat is wat ik bedoel, dat ze binnen de gemeente blijven. We hebben het hier over de gemeentelijke verdelingen. Het gaat me dus ook om de verdeling van het geld bij de gemeenten.

De heer VAN MARLE (CDA): Ze Zo staat het er volgens mij niet.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Ter aanvulling, om het niet helemaal op een gemeentelijk energiebedrijf te laten lijken. Misschien zou er kunnen staan: gemeente/coöperatie. In die coöperatie zou de gemeente kunnen deelnemen. Maar dan is het wel een andere identiteit.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Dat zou kunnen, ik vind dat een prima idee. Ik ga dat even uitzoeken.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijnheer de voorzitter! Ik had bij deze regionale energiestrategie gehoopt een mooie streekroman te mogen lezen. De projectleider vond het van belang dat er een goed verhaal verteld werd en niet allemaal lokale statements. We moeten dus uitkijken. Ik heb net heel enthousiast het gebaar van de D66-fractie per mail gesteund, maar we moeten niet overdrijven. We moeten meer nog over de grenzen heen de samenwerking zoeken, als we met iets bezig zijn dat duidelijk de lokale grenzen overstijgt, en mogelijk ook de voor- en nadelen wat breder verdelen. Ik kan me voorstellen dat je niet wilt dat commerciële partijen hieraan al te veel geld verdienen. Misschien strijk ik hiermee de VVD-fractie tegen de haren in.

Wat ik heel belangrijk vind in dit verhaal – dat ben ik niet tegengekomen – is dat we wat moeten doen aan het beperken van energieverbruik. Dat is volgens mij de belangrijkste schakel om wat in het systeem, de wereld en het klimaat te verbeteren. Dat kan in Almelo ook heel goed. Daarvoor hoeven we niet in de wereld te beginnen, maar bij onszelf. Ik moet toegeven dat ik een van de grootste niet-deugende energieverslinders ben, want ik heb de helft van de tijd gewoon alles aanstaan. Dat is niet echt bij de hand. Maar ik heb altijd het idee dat het beter is dat er een lichtje aan is en een muziekje opstaat als er bij mij wordt ingebroken, zodat ze denken: oh, er is iemand, laat ik maar weer weggaan.

Ik heb in dit verhaal gehoord dat een goede communicatie belangrijk is. Ik moet eerlijk zeggen dat me dat van heel veel overheden vaak ietwat tegenvalt. Ik hoop dat het ons hier wel lukt fatsoenlijk met elkaar te communiceren. Ik hoop ook dat het ons lukt de voordelen van zo'n energiestrategie en allerlei transities wat beter in beeld te brengen, omdat er heel veel mensen zijn die denken dat het hun allemaal geld kost en ze zich afvragen wat het hun oplevert. Volgens mij is het van groot belang de mensen duidelijk te maken – en het moet onszelf ook duidelijk zijn – dat ze hier uiteindelijk ook baat bij zouden kunnen hebben. Het zijn niet alleen maar investeringen, want ze zouden ook iets op kunnen leveren, niet alleen voor het milieu, maar ook voor de mensen zelf door een beperking van de kosten.

We moeten inderdaad beginnen met het beperken van het energieverbruik. Dan mag ik mezelf als voorbeeld nemen. Als mij dat lukt, zal ik vertellen hoe goed u dat zelf kunt doen. Het is mij nog niet echt gelukt, dus ik ga GroenLinks om adviezen vragen.

Heb ik nog dingen gemist in dit verhaal? Nee, bijna alles is door anderen al aangekaart.

De heer VAN MARLE (CDA): Voorzitter! Voor ons ligt de startnotitie Regionale Energie Strategie Twente. Je kun er niet op tegen zijn dat ook de regio's met de energietransitie aan de slag gaan. We staan in Almelo op de onderste sport van de energieladder, de regio's staan een trede hoger en bovenaan de ladder staat de nationale overheid, de rijksoverheid, met het Nationaal Klimaatakkoord. Daar dienen Almelo en de regio aan bij te dragen.

Almelo neemt hierin haar verantwoordelijkheid middels de duurzame energieladder, waar we het een aantal weken geleden over hebben gehad. Afspraken zijn gemaakt en dienen te worden gemaakt en te worden opgenomen in de uiteindelijke RES; een aanzienlijke opgave voor Almelo en de regio.

Maar is dit wel een realistische opgave, zowel voor Almelo als de regio? Bovendien, kan de netcapaciteit die nieuwe ontwikkeling aan? Een startnotitie is prima, maar wel op basis van reële uitgangspunten. Veel wordt naar de regio's doorgeschoven, met name in te zetten op hernieuwbare energie op land en de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Zowel de warmte voor de gebouwde omgeving als de opwekking van hernieuwbare elektriciteit zullen grote ruimtelijke effecten hebben, die de gemeente uiteindelijk in het omgevingsbeleid dient te borgen.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! De heer Van Marle heeft het over een aanzienlijke opgave voor Almelo en de regio waaraan wij moeten voldoen in de regionale energiestrategie. Ik vraag mij af of ik iets gemist heb. Wat is dan aanzienlijke opgave?

De heer VAN MARLE (CDA): De aanzienlijke opgave is te voldoen aan de normering die is gelegd. De wethouder kan beter zeggen hoeveel kilowatt dat is. We moeten CO₂-uitstoot verminderen voor het jaar 2030. Welnu, we weten nog niet precies hoe we dat voor elkaar dienen te boksen, als het al lukt. Daarom is het een aanzienlijke opgave voor Almelo, de steden en regio's, maar ook voor de nationale overheid.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Vooralsnog is het alleen nog maar een nationaal gekozen opgave en is die rondgestrooid zo van: doe eens wat. De heer Van Marle, de CDA-fractie, maakt er nu van dat wij een aanzienlijke opgave hebben. Wat is die opgave dan precies? Want wij kunnen die hier niet uit afleiden. Het is niet zo dat elke gemeente een driehonderdste deel van die landelijke opgave moet doen. Dat staat er niet. Dat is helemaal niet gezegd. Dus de indruk die wij ervan krijgen is dat wij tegen dat grote getal aan moeten kijken en het Rijk zegt: zie maar hoever je komt. Maar dat is geen aanzienlijke opgave. Dus nogmaals de vraag: wat is dan die aanzienlijke opgave?

De heer VAN MARLE (CDA): Het is een aanzienlijke opgave in die zin, dat we nog niet weten hoe we die reductie voor het jaar 2030 mee elkaar kunnen bewerkstelligen, zowel wat betreft de rijksoverheid, als de regio's en doorgetrapt de gemeenten. We hebben allemaal een taak, ook Almelo in een optelsom met de regio. Dat hebben we veertien dagen of drie weken geleden gehoord. Daar heeft Almelo haar deel in. Ik blijf erbij dat wat nationaal bewerkstelligd moet worden, wordt doorgetrapt naar de regio's en de steden, een aanzienlijke opgave is, niet alleen voor Almelo, niet alleen voor de regio's, maar ook voor de centrale overheid.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Nog een laatste poging: wat is dan de taak voor Almelo?

De heer VAN MARLE (CDA): Die taak voor Almelo heb ik zo niet voor ogen. Misschien komt de wethouder daar straks op terug. Die wordt uitgedrukt in zoveel terawattuur (TWh) die aan vermindering moeten worden gerealiseerd en dat verspreid over het hele land. Daarin krijgt Almelo ook een taak. We zullen proberen daaraan met elkaar te voldoen.

De betaalbaarheid van de energietransitie is voor de inwoners, niet alleen van Almelo, maar van het hele land, van belang. Er wordt zelfs gesproken over woonlastenneutraliteit, alhoewel dat op voorhand niet erg geloofwaardig klinkt. Het is voor de CDA-fractie niet duidelijk of de woonkostenneutraliteit voor de inwoners een harde eis is en uitgangspunt bij de energietransitie. Een gemeente mag zich immers niet met inkomenspolitiek bezighouden. Dat is voorbehouden aan de rijksoverheid. Echter, de rijksoverheid ontvangt al jaren energiebelasting, maar die wordt als een algemeen dekkingsmiddel aangewend.

Ik ben zo vrij om buiten de startnotitie RES Twente aan de wethouder te vragen of de rijksoverheid zelf geen grotere bijdrage aan de energietransitie kan leveren, anders dan energietransities met of door windmolens op zee. Wij denken daarbij aan kernenergiecentrales, het niet sluiten van Borsele en de voorspoedige ontwikkeling van het gebruik van waterstof in plaats van fossiele brandstof. Deze vraag is niet ingegeven door de wens om als gemeente of regio geen of een minimale bijdrage aan de energietransitie te leveren, maar om een realistisch en haalbare bijdrage te verkrijgen. Zonnepanelen op weilanden en daken en hoge masten in de achtertuinen hebben ook hun begrenzingen.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Er is nogal wat gevraagd. Dank aan de raad voor de constructieve bijdragen. Ik ga er maar even een glaasje water bij pakken. Het is een belangrijk onderwerp.

We staan voor een grote opgave, inderdaad 35 TWh zal volgens het klimaatakkoord op land opgewekt moeten worden. Dat is 30% van de totale energievraag die we moeten opbrengen. De overige 70% zal met windparken op zee worden opgewekt. Die 35 TWh is best veel, 35 miljard kWh op land. Elke regio wordt daarmee geconfronteerd. Het uitgangspunt binnen Twente is dat iedere gemeente haar verantwoordelijkheid neem om voldoende bij te dragen. In Almelo doen we dat door middel van de "kansen en belemmeringen"-kaarten, de duurzame energieladder waarnaar mevrouw Buikema terecht verwees. We hebben inmiddels zicht op onze mogelijkheden en bijdrage. Een reële bijdrage van Almelo is mogelijk. Die verwachten we ook van

andere gemeenten.

Er zijn allerlei onderwerpen de revue gepasseerd. Ik zal ze in een aantal brokstukken graag met uw raad langsgaan. Allereerst "zon op dak".

"Zon op dak" is een aantal keren langsgekomen. We hebben er vandaag over kunnen lezen in de krant. Dat is natuurlijk prima, want dit onderwerp leeft. Ik wil daar graag of reflecteren. De RES gaat uit van bouwstenen, en voor de bouwsteen "zon op dak" is berekend dat we zo'n 216,5 hectare aan daken hebben. In het nationaal programma RES – dat is belangrijk – gaat men ervan uit dat maximaal 30% van het aanwezige dakoppervlak geschikt is voor "zon op dak". Dat is een ervaringspercentage. Dat wordt bepaald door ondermeer de ligging, die soms ongunstig is ten opzichte van het zuiden, schaduwwerking van gebouwen en bomen, ongeschikte dakconstructies, enzovoort. Als je dan rekt, kom je op zo'n 65 hectare dakoppervlak voor Almelo uit. We kunnen aangeven, voordat er een interruptie plaatsvindt, dat er op dit moment zo'n 50 hectare aan zonnepanelen op het dak aan SDE-subsidie is aangevraagd. Aangevraagd betekent nog niet dat ze er liggen, maar met die 50 hectare gaan we aardig de goede kant op. Van de Twentse gemeenten hebben wij het meeste oppervlak aan bedrijfsdaken, dus dat biedt perspectief.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik ben bang dat we net een eerste termijn van de raad hebben gehad met keiharde voor- en tegenstanders van klimaatmaatregelen. Ik ben bang dat er nu een wethouder tegenover mij staat die met vierkante meters, vierkante centimeters, hectares, kwadraten, over al die kortingen die hij kan verzinnen een heel betoog gaat houden. De wethouder heeft in de eerste termijn van de raad een betoog gehoord. Er ligt een voorstel aan de raad. Ik zit er pal middenin. Overtuig mij alstublieft of ik voor of tegen moet stemmen. Maar als de wethouder alles herhaalt vanuit zijn perspectief, wordt het voor mij alleen maar moeilijker. Wat moet ik begrijpen van die verhalen over zonnepanelen, met al die vierkante kilometers en hectares?

De VOORZITTER: Meneer Çete, ik ga u onderbreken. Hierdoor duurt het alleen maar nog langer voordat u uw stem mag uitbrengen. U onderbreekt de wethouder om niets. Hij is bezig zijn reactie op de eerste termijn te geven en daar geef ik hem de gelegenheid voor.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik heb niet gehoord waar die reactie op was. En ik wilde alvast een beroep op hem doen.

De VOORZITTER: Hij is nog maar net begonnen, en gelet op de inhoud van zijn glas duurt het nog wel even.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Toen het college heel hard begon te lachen toen de wethouder het over zijn glas had, hield ik mijn hart vast. Vandaar dat ik een beroep op de wethouder wil doen.

De VOORZITTER: Vol spanning wachten wij af.

De heer VAN MIERLO (wethouder): De heer Çete kent mij als iemand die graag zorgvuldig antwoord geeft op de vragen die zijn gesteld. Daar ga ik mee door, anders ga ik mensen teleurstellen en hebben we wellicht een extra termijn die niet nodig is.

Ik heb u raad gehoord als het gaat om "zon op dak". Begin januari is er in het politiek beraad over de duurzame energieladder expliciet om gevraagd. Ik kan uw raad melden dat wij nog actiever gaan inzetten op realisatie van zonnepanelen op daken door het stimuleren en aanjagen van bedrijven om hun daken vol te leggen. Wat ik in alle transparantie op 7 januari ook in deze zaal heb aangegeven, is dat we nuchter genoeg moeten zijn om vast te stellen dat we het alleen met "zon op dak" niet gaan redden binnen de gestelde termijnen die het klimaatakkoord van ons vraagt. Dus de bijdrage van "zon op dak" telt zeker mee en is belangrijk, maar bij lange na niet genoeg.

De capaciteit van het elektriciteitsnet is ook een belangrijk punt. Er is al vaker over gesproken, ook in andere gemeenteraden rondom dit thema. De investeringsprogramma's van de netbeheerders kijken waar toekomstige ontwikkelingen worden verwacht. De netbeheerders weten waar ze aan toe zijn en waar extra capaciteit nodig is, als wij duidelijkheid geven over de

ambities. Dat doen we concreet in onze duurzame energieladder, waarover het college vandaag een besluit heeft genomen en die uw raad ter besluitvorming wordt aangereikt. Maar eind van de middag is er aanvullend goed nieuws over dit vraagstuk naar buiten gekomen, want in de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel worden door netbeheerder Enexis mobiele elektriciteitshuisjes neergezet die energie van zonneparken en windmolens aan het elektriciteitsnet kunnen leveren. Daardoor kunnen zo'n 400.000 huishoudens op groene stroom worden aangesloten, meldde eind van de middag de NOS. Om de duurzame energie van windmolens en zonneparken niet verloren te laten gaan en toch naar de consumenten te transporteren, zijn die mobiele elektriciteitshuisjes gekocht en kunnen extra zonneparken of windmolens worden aangesloten. Dat doet in positieve zin wat met de wachtlijsten om op het elektriciteitsnet aangesloten te worden. Eind van dit jaar worden ergens in de genoemde provincies de eerste mobiele elektriciteitshuisjes aangesloten.

De betaalbaarheid en woonkostenneutraliteit zijn onder meer door de fracties van GroenLinks en de ChristenUnie genoemd. Die betaalbaarheid is inderdaad een belangrijk vraagstuk, maar tegelijkertijd ook een landelijk vraagstuk. De gemeente geeft aan dat de woonkostenneutraliteit het uitgangspunt moet zijn en dat het Rijk daarvoor een passend financieel instrumentarium moet bieden. Dat dragen wij uit in G40-verband en via de VNG. Uit een recente brief aan de Tweede Kamer blijkt dat er binnen nu en een half jaar meer duidelijkheid over komt. Dat is een belangrijk punt voor Almelo en we blijven die ontwikkelingen scherp volgen. Bij de eerste proeftuinen blijkt dat dit heel lastig wordt. We zijn dus heel benieuwd hoe het Rijk hiermee om zal gaan. We laten dit thema terugkomen in de duurzame energieladder.

Een aantal fracties heeft aan de orde gesteld hoe de mensen en de raad erbij worden betrokken. Dat doen wij zoals we in de duurzame energieladder hebben beschreven en aan uw raad op 7 januari hebben gepresenteerd. Participatie komt op het moment dat er een ontwikkeling aan de orde is. Inwoners kunnen dan zeker meedenken en meedoen. Het betrekken van raadsleden is ook in andere raden bij de behandeling van de startnota aan de orde gekomen. Vanuit het team van de RES is het organiseren van een Twenteraad op dit onderwerp opgezet. De Twenteraad heeft gemeld dat dit initiatief vanuit de raadsleden moet komen. Voilà, dit is natuurlijk al een keer aan de orde geweest dankzij het initiatief van onder andere mevrouw Van Saane.

Ook de communicatie met inwoners is aan de orde gesteld. Daarbij is gesteld dat dit onder lokale regie valt. Dat klopt. De RES kan dit faciliteren. Dat doen we als er een initiatiefnemer is. De communicatie vanuit de RES sluit aan en maakt gebruik van een landelijke campagne die dit najaar start. Wij stellen nu de startnota vast en komen een aantal keren bij uw raad terug voordat de raad volgend jaar het bod ter besluitvorming voorgelegd krijgt. Er is dus geen sprake van een statische aanpak. We doen het allemaal voor het eerst. Hiervoor geldt het spreekwoord van Pipi Langkous: "Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het kan." Dit zijn ook voor ons nieuwe trajecten en we gaan binnen de regio er met elkaar van leren. We trekken er ook samen in op. Verschillende instrumenten en communicatiemiddelen zullen we afstemmen op de doelgroepen waarmee we willen communiceren, ook qua fasering. Dan kan uw raad denken aan allerlei informatie en werkbijeenkomsten, toolkits, social media, landelijke campagnes et cetera. We gaan die allemaal benutten.

De fracties van Lokaal Almelo Samen, CDA en PVV hebben naar kernenergie gevraagd. Dat zou wellicht een mogelijkheid zijn, maar dat is geen lokaal vraagstuk. In het geval van de RES is die energiebron niet aan de orde, omdat de opgave vanuit het klimaatakkoord gaat over wind en zon. Dat moeten we leveren. Het klimaatakkoord stelt aan alle 355 gemeenten die ambitie en daarmee moeten we aan de slag. Kerncentrales staan er niet voor 2030 en de RES gaat over het bod tot 2030. Een kernreactor is nergens zo snel ingeregeld en ontwikkelaars durven het niet aan in verband met weerstand. Alleen in dictaturen zal het op korte termijn lukken, maar ons, in ons Nederland, niet.

Over de vertegenwoordiging van de gemeente Almelo in het RES-proces. Het klopt dat de gemeente Almelo niet in de stuurgroep of het kernteam zit. Daaraan ligt een afweging ten grondslag. De afweging om daarin te gaan zitten, hebben we nadrukkelijk gemaakt. We kunnen onze capaciteit maar één keer inzetten. Daarom hebben wij besloten om als gemeente, als agendalid bij het kernteam te gaan zitten, waardoor we toegang hebben tot alle noodzakelijke informatie. Verder maakt de gemeente Almelo deel uit van de thematafels Warmte en Elektriciteit. Daar wordt echt op inhoud gesproken. Daarnaast gaat het uiteindelijk om het realiseren van de ambities en het leveren van een reële bijdrage aan het RES-bod. We hebben ons

in Almelo daarop zo goed als mogelijk voorbereid door zelf onderzoek te doen naar de kansen en belemmeringen, en dat brengen we in. De bevindingen en ontwikkelingen in RES-verband kunnen we op die manier direct spiegelen aan onze eigen bevindingen. Elke gemeente zit aan tafel, omdat elke gemeente in dit proces haar verantwoordelijkheid moet nemen. Daarover praten we met elkaar. Daarom is het niet noodzakelijk om zelf in die stuurgroep te participeren.

Onder andere de fracties van CDA en Lokaal Almelo Samen hebben waterstof aangedragen. Waterstof is een energiedrager en niet puur een energiebron. Deze is pas duurzaam als de stroom die in waterstof wordt omgezet ook duurzaam is opgewekt, dus als er een windmolen of zonnepark naast staat. Desalniettemin, dit heb ik ook op het politiek beraad van 7 januari jl. gezegd, participeert Almelo in een waterstofkennisgroep, de Waardenmakers, en faciliteren we Almelse bedrijven om op dit vlak te innoveren.

De PVV-fractie vroeg naar de regie. Juist de regie geven we niet uit handen, omdat we met de duurzame energieladder zelf aan de knoppen zitten en bepalen waar we, ook uw gemeenteraad, vinden dat we grootschalige hernieuwbare energie kunnen concentreren binnen onze gemeente. Ik heb een uitnodiging gekregen voor het thoriumcongres op 17 maart a.s. bij de provincie. Dat wisten we en daar zijn we ook bij. Ik ben er niet in persoon, maar de gemeente Almelo is daar aanwezig.

De heer DE VRIES (PvdA): De wethouder heeft het telkens over "we". Uit de laatste opmerking begrijp ik dat dit slaat op het regionale proces. Maar "we" is natuurlijk ook lokaal. We hebben hier weer te maken met de voortdurende spanning in het organiseren van het regionaal bestuur, tot en met bestuursakkoorden aan toe. We krijgen onherroepelijk te maken met die legitimiteit van de democratie en hoe een gemeenteraad werkt ten opzichte van regionale verbanden. We geven weer iets uit handen. Ik vraag de wethouder wat hij precies met "we" bedoelt, ook in het kader van de besluitvorming.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Het hangt een beetje van de context af waar ik "we" heb gebruikt in mijn betoog tot nu toe. Maar de besluitvorming is altijd voorbehouden aan de gemeenteraad. Dat geldt voor de duurzame energieladder en voor de inbreng van Almelo in de regionale energiestrategie. Als we als gemeenten aan de regionale tafel onze input samensmelten om tot een concept-bod te komen, zijn het uiteindelijk de veertien gemeenteraden die daarover hun oordeel vellen.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Op de regievraag die ik stelde zei de wethouder dat we de regie zelf houden door de energietransitie Almelo in te brengen in de RES. Mijn verwachting is dat wij straks weer een nieuw politiek beraad krijgen over de energietransitie Almelo en dat er dan een wethouder staat die zegt: onze opgave was al enorm – hoewel we dat niet wisten – maar die is nog enormer geworden, want via de RES hebben we begrepen dat we nog iets meer zonneparken moeten plaatsen in de gemeente Almelo. Is er een risico dat dat straks gaat gebeuren?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Ik kan nooit risico's uitbannen. Maar het proces werkt als volgt. Ik heb net verteld dat het college vandaag heeft gesproken over de duurzame energieladder. Die krijgt uw raad ter besluitvorming ergens volgende maand, verwacht ik. Daarmee stelt uw raad de kaders vast hoe we met grootschalige hernieuwbare energie in onze gemeente omgaan. De essentie daarvan breng ik in aan de regionale tafel. Dat doen we al. Het is niet voor het eerst dat we daarover op 7 januari hebben gesproken. Uiteindelijk leidt dat aan de regionale tafel tot een concept-bod. Het Planbureau zal dat doorrekenen en van alle regio's bij elkaar optellen. We zijn er, als dit leidt tot 35 TWh op land die we als regio's samen moeten opleveren. Dat heb ik niet in de hand. Ik kan niet in die glazen bol kijken.

De heer STÖTELER (PVV): De doorrekening die heeft plaatsgevonden wordt teruggekoppeld naar de RES en de RES zegt dan: nee Almelo, u moet meer doen. En dan zit deze wethouder niet in de stuurgroep.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Of ik nu wel of niet in de stuurgroep zit, het gaat erom waar we met elkaar aan de tafels zitten. Haast wekelijks zitten onze medewerkers vanuit de veertien gemeenten aan tafel om uiteindelijk tot een bod te komen. Het zijn niet de

wethouders die met elkaar de optelsommetjes maken en de tekst schrijven. Het is een heel proces en achter de schermen wordt er ontzettend hard gewerkt. Het gebeurt aan de verschillende thematafels waar de gemeente Almelo gewoon meespreekt.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik ben benieuwd of de wethouder de landelijke opgave doorberekend heeft naar de Almeloese schaal. Want dat geeft ons wat meer duidelijkheid in wat Almelo op zich zal moeten nemen. We kunnen wel praten over landelijke hoeveelheden, maar dat brengt niet in kaart wat Almelo financieel moet opbrengen om goed te kunnen beoordelen of iets realiseerbaar is of niet.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! U moet zich voorstellen dat er voor de Twentse schaal gerekend wordt op met 2 TWh. Daarin zit een bepaalde bandbreedte. Maar daarnaar wordt ongeveer gerekend. Die hoeveelheid is niet zomaar door veertien te delen. Solidariteit en gezamenlijke verantwoordelijkheid is daarbij het vraagstuk, want niet alles is zomaar mogelijk in een stadse omgeving of niet alles is zomaar mogelijk op het platteland. We moeten dat met evenredigheid en gedeelde verantwoordelijkheid met elkaar bespreken. Er wordt in totaal op 2TWh gekoerst.

De heer DE VRIES (PvdA): Ik haak nog even aan op het gesprek dat de wethouder had met de heer Stöteler. Op blz. 7 staat dat er uiteindelijk altijd een heroverweging kan plaatsvinden bij het bevoegde gezag als het afwegingskader moet worden bijgesteld omdat het onvoldoende is. Wie is het bevoegd gezag? In de zin daarop staat: "... kan plaatsvinden na oplevering en vaststelling van de energiestrategie Twente." Dus we hebben er allemaal een plas over gedaan en dan is deze aangenomen. En dan kan dus iemand anders zeggen dat het niet genoeg is. Ik denk dat deze vaststelling heel verwarrend is voor waar het bevoegde gezag ophoudt bij de gemeente.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voor de hele RES staat uiteindelijk de rijksoverheid. We hebben op verschillende plekken gezien – en dat heb ik eerder geroepen rondom onze energieladder – dat uiteindelijk de provincie of het Rijk de opgave voor ons kan aanpassen als wij als regio onvoldoende leveren. Dat berekent het Planbureau. Daarom zien we dat in verschillende gemeente bij de behandeling van de startnota is gezegd dat ze de touwtjes in eigen hand willen houden en met elkaar willen bepalen waar ze vinden wat er mag komen. Dat doen wij met onze duurzame energieladder.

De heer DE VRIES (PvdA): Hartstikke goed, dat juich ik toe. Dan zijn wij het braafste jongetje van de klas geweest, allemaal prima, maar uiteindelijk blijkt dit niet genoeg en dan gaat een ander – ik begrijp dat met het bevoegd gezag hier het Rijk wordt bedoeld – toch een paar strafpunten uitdelen en zeggen dat er één TWh bij moet. Daar gaan we dus op dat moment niet meer over.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Het gaat niet zozeer om Almelo. Ik heb dat proberen te duiden. We moeten als regio tot een reëel bod komen. De provincie zal die gemeenten erop aanspreken als in dat proces blijkt dat een of meerdere gemeenten terugtrekkende bewegingen maakt en zegt: not in my backyard, laat de buurman maar wat meer doen. We weten volgens uw raad wat onze input is, als we onze piketpaaltjes hebben geslagen of uw raad dat heeft gedaan met de duurzame energieladder. Zo simpel is het. De provincies zullen kijken naar de individuele bijdragen van de verschillende gemeenten, als inderdaad uiteindelijk blijkt dat de regio's samen niet tot 35TWh komen. De gemeenten die dan achteroverleunen, zullen als eerste worden aangesproken. Zo simpel werkt het.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Kortom, moeten, moeten, moeten, we moeten dit, we moeten dat, we moeten zus, we moeten zo. Ik ben natuurlijk een van die klimaatontkenners, ik zie het als klimaathysterie. Ik word wederom een beetje allergisch van moeten, moeten, moeten. Ik vraag me af waarom wij ons vrijwillig zouden committeren aan de regio, of daarvoor onze eigen vrijheid zouden opgeven, voor zover we die nog hebben. Ik kan me voorstellen dat we in de uitvoering of met de ideeën die op tafel worden gebracht over energiealternatieven op vrijwillige basis in gesprek gaan met de regio en op vrijwillige basis kijken wat de mogelijkheden

zijn tot samenwerking, met behoud van de eigen bevoegdheden en autonomie. In die zin heb ik eigenlijk nog niets gehoord dat mij ervan overtuigd dat dit voordeel brengt. Wellicht heeft de wethouder daarover een andere mening en kan hij die vertellen. Dit kan hij als een vraag beschouwen. Ik zie het voorstel voorsnag als een ongewenste hindernis.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Wij geven geen vrijheid op, maar we zijn wel verplicht om een bijdrage als regio te leveren en dus ook een bijdrage als stad in de regionale energiestrategie. En wij bepalen, uw raad bepaalt, wat Almelo kan bijdragen. Dat traject lopen we in onze lokale duurzame energieladder. Maar dat moeten... Ik snap de allergie van mevrouw Pol op dat vlak. Maar we hebben een klimaatakkoord en 355 gemeenten zijn met 35 RES-regio's, zeg ik uit mijn hoofd, gehouden om een invulling te geven hoe wij met elkaar 35 TWh hernieuwbare energie op land zullen opwekken.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik hoor regelmatig praten over het Klimaatakkoord. Wellicht is de wethouder het met me eens, of niet, maar vroeger was er alleen maar sprake van een klimaatreligie en nu zien we inderdaad hysterie en ontkenning en alles wat ertussen zit. We zouden ook kunnen zeggen dat het politieke klimaat daarover aan het veranderen is en het maar de vraag is of het politieke klimaat er over tien jaar nog steeds van overtuigd is dat dit de juiste weg is. Ik hoor steeds meer gemor en we merken ook dat steeds meer mensen gaan beseffen dat het allemaal niet zo klakkeloos is als ons bijna sektarisch is opgelegd. In die zin vraag ik me af waarom we het niet een beetje kalm aan doen. We hebben een heleboel opties en we hebben inderdaad nog dertig jaar te gaan. Dus waarom onze bevoegdheden regionaal opgeven? We weten nog niet eens hoe we het in Almelo gaan inkleden. Volgens mij heb ik de wethouder daarover nog niet zo lang geleden vragen gesteld en kon hij daar weinig zinnigs over zeggen. Dus dan zie ik al helemaal niet in waarom we dit zouden moeten doen. Waarom zo voortvarend?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Daar kan ik twee dingen over zeggen. Het gaat natuurlijk om internationale afspraken waar ook Nederland aan gehouden is. Tegelijkertijd geldt dat de politiek in Almelo bij meerderheid in het Programma Duurzaamheid de ambitie stelt waarin onze duurzaamheidsladder naadloos past. Zo simpel is het gewoon. Dus de piketpaaltjes die de raad heeft gesteld helpen ons in deze discussie.

De PVA-fractie heeft gevraagd naar de ontwikkelingen in Duitsland en hoe die zich verhouden tot hier. Een groot deel van de Duitse huishoudens stookt nog op stookolie. De Duitse regering hoopt dat de huishoudens met subsidie overschakelen naar de volgende stap. Dat is gas. In Duitsland is er veel kritiek op die regeling, omdat die wordt gezien als een kortetermijnoplossing. Ook daar is bekend dat gas stoken geen duurzame oplossing is.

Er is gesproken over de goede voorbeelden, onder andere door de fractie van Lokaal Almelo Samen. Ze noemde er een. Wij gaan in onze communicatieaanpak goede voorbeelden vergroten, uitnuttten, in de hoop dat de ondernemers die nu het goede voorbeeld geven als inspirator en vraagbaak kunnen dienen voor vele andere bedrijven.

Ik vervolg met de motie ingediend door de D66-fractie, dan ben ik er bijna. Daaraan kunnen voordelen zitten, maar er kleven ook nadelen aan. Zo simpel is het. Je kunt je afvragen of het oprichten van een eigen energiebedrijf verstandig is. Dat brengt risico's met zich mee.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Voorzitter! Ik benadruk het nog een keer. De energietransitie kan een kans zijn. Nu gaat het geld naar grote energiebedrijven, maar door lokaal op te wekken, kunnen we geld binnen de eigen gemeente houden. Dat wil niet zeggen dat de gemeente Almelo dingen moet doen, maar dat binnen de gemeentegrenzen opgewekte energie, laat ik het zo zeggen, ten goede komt aan de lokale economie. Er staat niet in de motie dat we een gemeentelijk energiebedrijf gaan oprichten, of zo. Ik heb de motie in die zin aangepast.

"Motie 1 (aangepast).

Energie opwekking.

De raad van de gemeente Almelo in vergadering bijeen op 28 januari 2020, constaterende dat

- er veel inspanningen c.q. investeringen zullen worden verricht om te voldoen aan de doelstellingen van de energietransitie;

- dit een forse maatschappelijke uitdaging is, maar ook kansen biedt voor nieuwe ontwikkelingen;
- er al meerdere gemeenten zijn, waaronder Tubbergen, die zelf hun duurzame energieopwekking (willen) exploiteren,

overwegende dat

- door exploitatie van duurzame energiebronnen in en door de gemeente winsten niet opgestreken worden door bedrijven elders;
- daarmee de lusten komen waar ook de lasten liggen;
- de exploitatie van duurzame elektriciteit door de gemeente ten goede zou kunnen komen aan Almelo,

vraagt het college om

- te onderzoeken op welke manieren de gemeente haar eigen duurzame energieopwekking kan exploiteren, bijvoorbeeld via een coöperatie waarin ook burgers en bedrijven kunnen participeren;
- te onderzoeken welke risico's en rendementen hierop van toepassing zijn;
- te onderzoeken hoe de opbrengsten in een lokaal energiefonds meer synergie kunnen opleveren;
- hierbij gebruik te maken van de al beschikbare informatie en ervaringen van andere gemeenten;
- de resultaten voorafgaand aan de besluitvorming rondom RES 1.0 met de raad te delen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fractie van D66.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! We hebben nagedacht over de portee van de boodschap van mevrouw Van Saane. Wellicht herinnert zij zich het debat van 7 januari jl. in deze zaal over de duurzame energieladder. Daarin staat dat wij met een gebiedsontwikkelingsfonds dat geld terug willen laten vloeien naar de directe omgeving. De insteek is dus dat wij stellen, uw raad heeft gesteld in de kaders van de duurzame energieladder, dat er geld wordt gepompt in zo'n gebiedsontwikkelingsfonds, waarmee de directe omgeving de kwaliteit van het gebied mooier kan maken, zodat de directe omgeving er wat aan heeft als een initiatiefnemer zich bij de gemeente meldt voor een ontwikkeling. Dit staat expliciet in onze duurzame energieladder. Ik hoop dat dit aansluit bij de behoefte van mevrouw Van Saane en daarmee de portee is bereikt. Dat gaat uw raad teruglezen in de energieladder die de raad ergens in de komende maand wordt aangereikt.

Het laatste onderwerp is het beperken van het energieverbruik. Onder andere de heer Hümmels vroeg daarnaar. Alles wat je niet verbruikt, hoeft je niet op te wekken. We hebben een regeling Reductie energieverbruik. Daarvoor is vanuit het Rijk subsidie naar Almelo gekomen van om en de nabij € 400.000. Dat geld kan worden gebruikt voor kleine energiebesparende maatregelen, zoals het aanbrengen van tochtstrippen of radiatorfolie. Daarnaast hebben we het energieloket en de wooncoaches die ervoor zorgen dat mensen worden geholpen om energie te besparen. Dat doen we ook, maar dat ligt nu niet voor in de startnota RES.

Volgens mij heb ik de meeste vragen en opmerkingen van een reactie voorzien.

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Voorzitter! De wethouder heeft mijn drie vragen beantwoord. Hij heeft gezegd dat "zon op dag dak" extra wordt geactiveerd. Ik ben daar blij mee. Door hem is ook opgepakt dat de kosten voor de burgers een belangrijk punt is om mee te nemen in deze discussie. Ook de invloed van de burger en de raad op het hele proces is aan bod gekomen. De wethouder heeft wat dat betreft de antwoorden gegeven die ik graag hoorde.

Ik reageer nog even op de opmerkingen van collega's. De wethouder heeft er al iets over gezegd: gassubsidie in Duitsland. Daar gaat men inderdaad van stookolie over naar een schonere energiebron, gas. Dat is niet de eindoplossing, maar wel een tijdelijke oplossing. Een van de redenen om van het gas af te gaan is om onze Groningse burgers te helpen, zodat ze niet verder zakken in de bodem of last hebben van aardbevingen. Dat is de grootste drijfveer geweest om hier van het gas af te gaan. Daarnaast komt de CO₂-uitstoot. Maar het is niet de meest vervuilende energiebron.

Kernenergie werd genoemd door de fracties van CDA, PVV en Lokaal Almelo Samen en

nog een paar fracties. Al tien jaar zijn er locaties bekend. In Borsele, op de Maasvlakte en in Eemshaven mag een nieuwe kerncentrale komen. Er is geen bedrijf, geen consortium van bedrijven of een buitenlands bedrijf dat ooit een aanvraag heeft ingediend. Ze nemen die risico's gewoon niet. Dus je kunt bij hoog en laag volhouden dat er kernenergie moeten komen, maar die komt er nu niet en volgens mij nooit niet. Niemand wil dat. In Engeland zijn er zelfs onlangs twee afbesteld. Daar gaan ze over naar zon en wind. Ik zou zeggen: droom gerust verder.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik word geprikkeld door de klimaatsubsidies. Als dat de drijfveer is, kan de overheid daar toch ook voor lappen in plaats van al die klimaatmiljarden voor al die alternatieve ...? Ik probeer me nog in te houden. Als het motief is dat kernenergie commercieel geïnitieerd moet zijn, vind ik dat een beetje onzinnig. Kan de heer Buitenweg dat een beetje begrijpen?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Niet hoe mevrouw Pol dat bedoelt. Ik kan garanderen dat er geen kerncentrale ter wereld is die zonder subsidie draait.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik bedoel dat heel veel – laat ik dat allergische woord maar noemen – duurzame energie nagenoeg volledig wordt gesponsord door de overheid. Waarom zou dit dan ineens commercieel moeten?

De heer BUITENWEG (GroenLinks): Dat is ook niet waar. Ik heb zelf zonnepanelen op mijn dak en die heb ik zelf moeten betalen. Daar zit geen cent subsidie op.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Waarom zie ik dan al die miljarden voorbijkomen van onze grote – vriend kan ik hem niet noemen – meneer Timmermans als er geen geld nodig is? Volgens mij is dat niet heel erg geloofwaardig.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Medio 2018 publiceerde Bloomberg New Energy Finance een artikel dat 1 TWh aan windmolens en zonnepanelen een investering vereist van € 1,25 biljoen dollar. 2 TWh is de opgave voor Almelo. Is zo'n immens groot bedrag reëel voor onze gemeente? Ik hoor graag van de wethouder dat de prioriteit bij haalbare oplossingen komt te liggen, vooral om de kosten voor burgers zoveel mogelijk te beperken.

Ik heb de wethouder niets horen zeggen over het behoud van het leidingenwerk, zodat geen voorbarige stappen worden gezet. Hier wil ik graag een reactie op.

En ik hoorde de wethouder in zijn eerste termijn zeggen dat gas geen duurzame oplossing is. Daarop wil ik wel een toelichting, misschien met een extra kannetje water.

(De heer Tijhof komt, te 21.03 uur, ter vergadering.)

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Ik heb even meegeschreven met de bijdrage van de wethouder. 216,5 hectare aan daken hebben wij en daarvan is naar schatting, een aanname, 30% beschikbaar voor zonne-energie. Dat is 65 hectare. Hoeveel kWh, MWh, TWh zouden wij op die 65 hectare dak kunnen opwekken en hoe groot is de opgave voor de gemeente Almelo? Oftewel, welk deel van de opgave die de wethouder zegt te krijgen, kunnen wij vullen, kunnen wij afdoen met die daken?

Het is hartstikke goed dat we deelnemen in de Waardenmakers. Wij zijn een warm pleitbezorger geweest van waterstof, maar daarvoor heb je inderdaad opwekking nodig, een goede en stabiele opwekking, en voldoende elektriciteit. Juist om over te gaan op waterstof zullen wind- en zonne-energie niet voldoende zijn om voldoende waterstof te maken om aan de energievraag te voldoen, want de huidige bijdrage van zon en wind in de energievraag is ongeveer 2% op mondiaal niveau. Die is dus gestegen van 1% naar 2%. Om dat naar 30% te krijgen, is een enorme opgave. Het is niet uit te drukken om hoeveel geld dat moet gaan.

Waarover de wethouder ook nog mededeling deed, is dat er achter de schermen ontzettend hard wordt gewerkt aan de uitwerking van de plannen. Dat geloven we graag. Wij hadden graag gezien dat er voor de schermen heel hard wordt gewerkt en onze mensen, burgers, er beter bij betrokken worden.

De heer DE OLDE (PVA): Voorzitter! Ik heb dezelfde vraag als de heer Stöteler. Waarom

worden er eerst plannen gemaakt en de burgers daarna pas ingelicht? De wethouder heeft het net gehad over die grote reclamecampagne die in de toekomst wordt gemaakt. Ik wil hier graag een antwoord op.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijnheer de voorzitter! Ik probeerde net alles uit mijn hoofd te doen, maar dan blijkt dat mijn hoofd lang niet alles weet te onthouden, ondanks het feit dat ik wel de belangrijkste dingen heb verteld. Ik hoop dat het ons lukt te zoeken naar alternatieven waar we nog niets mee doen. Ik heb dit al diverse keren gezegd. De wethouder reageerde er heel enthousiast op, maar ik heb geen idee of dit hierin terug te vinden is. Ik zie in ieder geval in het stuk onvoldoende staan over alternatieve wegen om energie beter te benutten, zowel persoonlijk als maatschappelijk.

Ik ga iets opnieuw zeggen, maar dat heeft er ook mee te maken dat anderen sterk tegen zonnepanelen zijn, tegen weet ik veel wat. Ik ben benieuwd wie tegen het gebruik van olivijn is. Mocht bijvoorbeeld CO₂ niet het probleem zijn, moet je misschien een aantal dingen niet doen. Maar je moet er ook voor zorgen dat je die natuurlijke oplossingen benut als je ze weet te gebruiken en dat zou helpen. Ik weet dat uranium ook een natuurproduct is; dat maakt het wat complexer.

Ik heb een keer eerder gezegd, dat het maar de vraag is of we de juiste dingen doen voor het oplossen van een probleem wat volgens sommigen niet eens een probleem is, als we allerlei technische dingen doen die weer allerlei vervuilende en energieverblindende productieprocessen met zich meebrengen en mogelijk aan het eind schadelijk afval opleveren. Ik denk dat er een energieprobleem is en een groter probleem met het milieu. Dus ik vind het heel mooi dat we daar iets aan doen. Ik heb het liefst dat Almelo vooroploopt. Ik vind het fijn dat we bij allerlei, wat ik belangrijke zaken vind, het goede voorbeeld geven. Maar dan moeten we wel zorgen dat we niet de verkeerde dingen doen.

Ik was net heel negatief over mezelf, maar gelukkig is de GroenLinks-fractie zo intelligent dat ze me positiever weet te stemmen, want ik heb zonnepanelen op mijn dak. Dat scheelt alweer. En, het woord klinkt een beetje gek, maar ik scheid mijn afval in allerlei zin; het klinkt steeds gekker. Ik denk dat we allemaal veel meer kunnen doen. We moeten de mensen er wel goed bij betrekken, maar als ons dat goed lukt, zijn we al een heel eind.

De heer VAN MARLE (CDA): Voorzitter! Dank aan de wethouder voor de antwoorden. Ik vraag hem de bevestiging dat de woonkostenneutraliteit een harde eis is en hoog in het vaandel staat, want er zijn meer afspraken geweest in het recente verleden met de rijksoverheid waar niet te veel van is terechtgekomen. We kunnen verschillende voorbeelden noemen, maar laten we dat hier niet doen.

De CDA-fractie blijft nog steeds moeite houden met de motie, ook over het punt wat erbij is geschreven: "te onderzoeken op welke manieren de gemeente haar eigen duurzame energieopwekking kan exploiteren, bijvoorbeeld via een coöperatie waarin ook burgers en bedrijven kunnen participeren." Wij zijn er geen voorstander van dat er weer gemeentelijke energiebedrijven worden opgericht, waarin dan wel burgers en het bedrijfsleven kunnen participeren. Laat de gemeente achterwege, want ik denk dat het tegenwoordig geen gemeentelijke taak meer is, in het verleden wel, om voor energie te zorgen.

De heer DE VRIES (PvdA): Voorzitter! Eigenlijk had ik geen inbreng, maar na al deze bijdragen langzamerhand wel. Ik sluit om te beginnen aan bij de laatste woorden van de heer Stöteler, namelijk over de voorkant of achterkant en het betrekken van burgers. Ik ben benieuwd wat de pijnpunten zijn geweest in het gezamenlijke proces bij de totstandkoming van deze startnota. Jullie hebben het met elkaar gebracht tot dit stuk. Ik ben daarnaar benieuwd, want dan kan ik lezen hoe die samenwerking loopt op dit punt. Waar zat de pijn of waar zaten de conflictpunten om deze startnotitie te produceren met veertien gemeenten? Neem ons eens mee in dat proces.

Ik heb er vooral moeite mee dat het heel veel proces, proces, proces is. Ik heb natuurlijk een aantal bijdragen daaraan gewijd, omdat ik me totaal niet deskundig voel op dit punt. Ik heb net weer iets geleerd over olivijn, met dank aan de heer Akse. Dat moeten we vooral aan deskundigen overlaten. Ik denk dat de schaal veel te klein is om dit soort grote vraagstukken zelf op te lossen. Dus we hebben regionale samenwerking heel hard nodig en we moeten dit ook regionaal organiseren, anders overkomt het ons en wordt ons iets opgelegd. Dus liever aan de

voorkant sturen met zoveel mogelijk participatie.

Op blz. 10 staat onder Afstemming Energiestrategie met andere regio's, dat we natuurlijk met aangrenzende regio's aan de slag gaan en dat er overleg is. Dat is mooi, dat is ambitie en juich ik ook toe, maar hoe reëel is het? Hoe werkt het in de praktijk? Zijn er concrete afspraken over? Is er regulier overleg met de Duitsers, maar ook met de provincie, met aangrenzende regio's? Ten slotte kwam ik tegen dat er een nationale omgevingsvisie in de maak is. Ook daar vloeien weer opdrachten uit voort aan volgens mij een nog niet vastgesteld aantal regio's. Ik heb ergens gelezen dat het er 35 zijn. Die komen over deze regio's heen te liggen. Dat maakt het extra ingewikkeld, want die nationale omgevingsvisie begeeft zich ruimtelijk op het vlak van dezelfde onderwerpen als waarover wij het hebben. Alleen gaat die nog iets verder. Die gaat ook over woningbouw. Kan de wethouder mij een beetje in die puzzel meenemen en geruststellen dat het, hoe ingewikkeld dan ook, opgelost gaat worden?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Ik heb mijn glaasje water niet meegenomen, want ik zal vooral op de vragen uit de tweede ronde inzoomen.

Ik hoorde de heer Hubers roepen: 2 TWh is de opgave voor Almelo. Dat is niet juist. Wellicht heb ik me verkeerd uitgedrukt. 35 TWh is de landelijke opgave voor zon op land. Vervolgens moet dat over 35 RES-regio's worden verdeeld. Ik heb in mijn eerste termijn gezegd dat de regio in zijn zoektocht om als veertien gemeenten te komen tot een bod aan het Rijk, zoekt naar 1,5 à 2 TWh. Daarbij heeft de heer Hubers vervolgens een bedrag genoemd. Dat vind ik ingewikkeld worden, want die investering doen we niet zelf. Initiatiefnemers doen die investering. Over de opgave die Almelo heeft, moeten we met zijn veertien praten. We zijn vanuit gedeelde verantwoordelijkheid en solidariteit met elkaar op pad om tot het regionale bod te komen. Uiteindelijk, op het moment dat er ook binnen onze gemeente initiatieven zullen ontstaan, is het niet de gemeente die dat gaat ophoesten.

De heer HUBERS (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Het bedrag dat ik noemde komt natuurlijk van Bloomberg. Dat is de wereldschaal die dat vertaald heeft in geld. Ik vroeg naar de Almelse opgave. De regio-opgave zou dan die 1,5 à 2 TWh zijn. Maar dan toch kom ik op ruim € 2 biljoen dollar, omgerekend. De wethouder kan zeggen dat de gemeente Almelo dat niet hoeft te betalen, maar dat de maatschappij gezamenlijk dat bedrag moet opbrengen. Maar de maatschappij gezamenlijk bestaat uit de Twentse bedrijven en burgers. Dit is binnen 20 jaar niet te financieren, als we dit landelijk gaan vertalen. Hoe kijkt de wethouder daarnaar?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Ik blijf het een speculatieve vraag vinden. Als we met elkaar tot dat bod komen, zijn het vervolgens de piketpaaltjes die we als regio aanreiken aan het Rijk: Dit is wat we kunnen bieden, wat wij ruimtelijk kunnen bieden, wat acceptabel is en wat het landschap zo min mogelijk aantast. Alles afwegende komen we hiertoe. Vervolgens zijn het de initiatiefnemers, de ontwikkelaars, die daaraan concreet invulling geven. Dat dit geld kost, is evident. Ik kan die bedragen niet reproduceren, maar ik geloof de heer Hubers gelijk als hij verwijst naar dergelijke bronnen. Alleen, het is niet de opgave voor Almelo om daaraan invulling te geven. Ik begrijp dat het een enorm bedrag is. Maar ik heb al eerder geroepen dat initiatiefnemers voor het grootschalig opwekken van zonne- en windenergie bij ons op de deur kloppen, omdat ze graag wat willen, als uw raad de piketpaaltjes heeft geslagen in de duurzame energieladder. Kennelijk is er wel een behoefte en past het op deze manier, ook qua financiering.

Er is gevraagd of er geen onomkeerbare maatregelen worden getroffen wat het leidingenwerk betreft. We overleggen daarvoor goed met Cogas en Coteq. Er worden inderdaad geen onomkeerbare maatregelen getroffen. Sterker nog, over de leidingnetten zegt Cogas dat die niet zomaar op voorhand uit de grond moeten worden gehaald, met name vanwege de warmtetransitie. Wellicht zijn er innovatieve toepassingen in de toekomst mogelijk, bijvoorbeeld door er waterstof doorheen te laten gaan. Dat moeten we met elkaar bespreken. In die zin klopt het dat er niet zomaar onomkeerbare maatregelen op dat vlak worden getroffen.

Over de bijdrage van de daken in Almelo het volgende. Almelo komt met haar dakoppervlak ongeveer uit op 0,054 TWh, als we een rekensom maken. Dat is niet heel veel. Ik zeg het toch voor de heer Çete, anders gaat hij hierop reageren. Alle daken bij elkaar leveren naar verwachting zo'n 0,38 TWh. Dit is overigens gebaseerd op 30% van de daken waarover ik heb gesproken. Uw raad ziet dat we daarmee niet kunnen volstaan. Dit heb ik eerder geroepen. We

kunnen niet alleen met "zon op dak" deze opgave invullen.

We zullen inwoners niet erbij betrekken als we niet concreet weten waar de initiatieven zullen komen. We moeten met elkaar een bod doen. Daarvoor kijken we naar onze piketpaaltjes waar iets wel of niet mogelijk is, waar grootschalig hernieuwbare energie ruimtelijk zou passen. We gaan een gebiedsontwikkelp proces met elkaar door, als we dat concreet gaan invullen. Dit ziet uw raad terug in de duurzame energieladder. Daarbij gaat het om de vragen als: hoe komt het het beste uit en hoe gaan we met elkaar het gesprek aan om te kijken hoe allerlei ervaringsbezwaren tegemoet kunnen worden getreden. Dat noemen we gebiedsinpassing. Hoe we dat gebiedsproces gaan doen, staat beschreven in onze duurzame energieladder.

De heer DE VRIES (PvdA): Voorzitter! Begrijp ik de wethouder goed dat hij dit vooral top-down ziet? Dat leggen we op, maar er komt natuurlijk wel een participatieproces. Hoe past het in het proces als twee straten in de wijk Schelfhorst een energiecoöperatie willen starten?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Het zou heel mooi zijn als dat gebeurt. We zien dat energiecoöperaties in Almelo, ondanks dat we daarop proberen te duwen en masseren, helaas nog niet van de grond zijn gekomen. Het zou mooi zijn, want ze komen juist van onderaf. Er is al heel concreet over gesproken, maar ze komen niet van de grond. We kunnen er wel op duwen en ze faciliteren, maar dat werkt twee kanten op. Dus ja, Energiecoöperaties zijn mogelijk en passen binnen onze lokale ambities, de duurzame energieladder. Maar tegelijkertijd moeten we met elkaar in het regionale bod op grotere schaal kijken waar iets wel of niet kan.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! 0,054TWh, ik hoop dat ik dat goed heb opgeschreven, op onze daken. Accres, een onderzoek door de universiteit Wageningen, rekent met 500.000 kWh per hectare opbrengst. Als ik dit virtueel op die daken neerleg, kom ik uit 0,000025 TWh. Kan de wethouder de berekening die uitkomt op 0,054TWh naar ons toesturen en publiek maken?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Dat getal zit nu nog in het totstandkomingsproces van de RES. Ik kan me voorstellen dat de heer Stöteler bij het concept-bod vraagt om een inkijkje hoe dit getal tot stand is gekomen. Ik vind dat nu nog wat te vroeg. Maar heel simpel, dit getal is gebaseerd op de bouwstenen van de RES en die zitten in het Nationaal programma van de RES. Daaraan zitten de rekenregels gewoon vast. Daar is verder niets geheimzinnigs aan. Maar over vrijgeven hoe we aan het bod komen, komen we op een veel later stadium te spreken.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Ik ben bang dat de wethouder zich met die rekenmethode rijk rekent. Daarom wil ik graag dat hij die openbaar maakt. Het antwoord van de wethouder over participatie is precies waar we bang voor zijn. Wat hij straks gaat doen, is naar de burger gaan en vragen wat die ervan vindt, als er ergens plannen komen die onvermijdelijk zijn. Die burger moet dan overal borden plaatsen met teksten als "hier geen zonneparken en hier geen windmolens". Ik zag ze vandaag in de buurt van Lobith en bij Zevenaar staan. Dan krijg je dat soort zaken. Ga dan nu met ze om de tafel! Vraag wat ze er nu van vinden! Zouden ze het willen bij hen in de omgeving? En zo ja, dan zou je dat nog als optie kunnen inbrengen. Maar doe dat niet achteraf!

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Ik heb de heer Stöteler hierover heel helder gehoord. Ik ga natuurlijk niet een uitgebreid gebiedsproces starten, als ik nog niet weet of er überhaupt op een bepaalde plek iets gaat gebeuren. Zo simpel is het ook. Participatie is belangrijk, maar we moeten het wel ergens over kunnen hebben. En dat is in een volgende fase.

Mevrouw VAN SAANE (D66): Er wordt hier heel veel over zonnepanelen en daken gesproken. Zit er in de energieladder ook iets over de capaciteitsproblemen op de netten van de netbeheerders?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Dat zit in de energieladder. Ik heb even niet scherp wat we daarover concreet hebben opgenomen. Dan zou ik even moeten nakijken. Maar ik heb in mijn eerste termijn al gezegd dat dit vraagstuk ontzettend belangrijk is. Je moet de energie

op het net kwijt kunnen, anders wék je die op en kun je er niets mee. Dat is een opgave voor de netbeheerders. Het moet duidelijk zijn hoe daarin wordt voorzien. Daarover heb ik gezegd dat vandaag van de netbeheerder Enexis het nieuws kwam dat er aan innovatieve oplossingen wordt gedacht, heel concreet mobiele elektriciteitshuisjes, waardoor deze volgende stap kan worden gezet en er meer hernieuwbaar opgewekte energie het net op kan. Netbeheerders voorzien daar dus in.

De heer Hümmels heeft gesproken over alternatieven en natuurlijke oplossingen. Hij noemde daarbij olivijn. Daarvan heb je heel veel nodig om CO₂ te kunnen reduceren. Olivijn is een middel dat CO₂ kan afvangen en nuttig kan worden ingezet, maar zal niet leiden tot duurzame energie. Daarvoor kijken we naar zon en wind en op langere termijn naar aardwarmte.

De heer Van Marle vroeg of woonkostenneutraliteit een harde eis is. Die is voor ons ontzettend belangrijk. Uw raad leest dit terug in de duurzame energieladder. Het moet betaalbaar zijn en we kunnen niet het onmogelijke vragen. Daarom houden we nauwlettend in de gaten waar de rijksoverheid ons als gemeenten gaat faciliteren, omdat de opgave mogelijk moet zijn.

De heer DE OLDE (PVA): De wethouder kan alvast een gemeentelijke advertentie plaatsen wie die windmolentjes en zonnepanelen in zijn achtertuin wil hebben.

De heer VAN MIERLO (wethouder): Voorzitter! Alles kan. We gaan communiceren over de kaders die we straks door uw gemeenteraad laten vaststellen. Dan kunnen mensen daarvan kennisnemen via de gebruikelijke processen. Sterker nog, ik weet dat er al ongeveer drie keer over onze Almelse ambities in onze lokale media is gecommuniceerd. Dus iedereen weet donders goed wat er in Almelo op stapel staat.

Over de motie het volgende. In alle eerlijkheid leefde ik in de veronderstelling dat de toelichting die ik heb gegeven over het gebiedsfonds voldoende is om de portee van het pleidooi van mevrouw Van Saane op tafel te houden, waarmee dus eigenlijk de motie niet meer nodig zou zijn. We bereiken met het gebiedsfonds wat mevrouw Van Saane wil bereiken.

Mevrouw MUNNICH (VVD): Onderschrijft de wethouder dan ook onze mening dat de motie niets toevoegt aan de motie die wij eerder hebben ingediend op het gebied van duurzaamheid?

De heer VAN MIERLO (wethouder): Dat is correct. Het is in aansluiting daarop, niet meer de rol van gemeenten om met dit soort eigen bedrijven te pionieren. Het gebiedsfonds zorgt ervoor dat het geld voor een groot gedeelte weer terugkomt in de directe omgeving, zodat de omgeving daar mooier van wordt en dit bijdraagt aan de acceptatie van wat er in de ruimtelijke omgeving gaat gebeuren.

Over de reactie van de heer De Vries over de totstandkoming en de pijnpunten in het gezamenlijke proces het volgende. We stellen de startnotitie vast met daarin de spelregels hoe het hele proces gaat lopen. Die discussie is in volle gang, is net opgestart. We zitten net met elkaar aan tafel. Ik vind dat wij met ons eigen proces rondom die duurzame energieladder qua tempo heel mooi aanhaken, omdat wij daarin onze Almelse piketpaaltjes vaststellen en daarmee een belangrijke input voor de regionale discussie op voorhand hier bij uw raad aan tafel hebben kunnen ophalen. Daarmee sturen we aan de voorkant. Binnen Overijssel, als het gaat om het afstemmen met de burens, is er regulier overleg om over de RES-regio Twente heen te kijken.

Hierna wordt digitaal gestemd over het raadsvoorstel, waarna de voorzitter constateert dat het is aangenomen met 28 tegen 5 stemmen.

Voor het raadsvoorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van VVD, CDA, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, D66, SP, GroenLinks, PvdA, Leefbaar Almelo en lijst Çete.

Tegen het raadsvoorstel hebben gestemd de leden van de fracties van PVV, PVA, Forum voor Rechts en Democraten.Nu.

Aan de orde is de stemming over motie 1 (aangepast).

Mevrouw MUNNICH (VVD): Zoals wij begrepen hebben, is de motie overbodig, omdat onze motie er al is en in uitvoering wordt gebracht. Wij zullen dus tegenstemmen.

Hierna wordt digitaal gestemd over de motie, waarna de voorzitter constateert dat de motie is verworpen met 5 tegen 28 stemmen.

Voor de motie hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van D66, GroenLinks, Leefbaar Almelo en Lijst Çete.

Tegen de motie hebben gestemd de leden van de fracties van VVD, CDA, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, SP, PvdA, PVV, PVA, Forum voor Rechts en Democraten.Nu

(Hierna draagt burgemeester Gerritsen het voorzitterschap van de vergadering over aan mevrouw Ten Seldam.)

6. Wijziging APV (R 1905746).

Mevrouw WIND (CDA): Voorzitter! Fijn dat nu ook Almelo volgt en het goede voorbeeld geeft door het lachgasprobleem aan te pakken. De CDA-fractie is hier erg blij mee. CDA Tweede Kamerlid Anna Kuik heeft hiervoor in juli 2019 al aandacht gevraagd in de Tweede Kamer.

De toename van het recreatieve gebruik moet aan banden worden gelegd. Het is zeer schadelijk voor de gezondheidstoestand van gebruikers en er zijn verkeersongevallen te wijten aan de consumptie van lachgas. Dan hebben we het nog niet eens gehad over de schadelijkheid voor het milieu en het aanzicht van onze stad. Het is bijvoorbeeld triest dat de gebruikte slagroompatronen bij ons achter bij een kinderdagverblijf op de parkeerplaats worden gedumpt.

Tijdens het uitgaan kom ik regelmatig in aanraking met de verkoop van die ballonnen. De prijs voor zo'n lachgasballon is al gauw € 2,50. De CDA-fractie vindt het belachelijk dat er geld wordt verdiend met deze schadelijke rotzooi. Het is dus goed dat dit eindelijk aan banden wordt gelegd in Almelo. Gezien de gezondheids- en milieuschade en de verwaarlozing van de openbare ruimte, ziet de CDA-fractie natuurlijk het liefst een algeheel verbod. Wij zijn benieuwd hoe de burgemeester daar tegenaan kijkt.

We hebben een aantal kanttekeningen gezet bij dit voorstel. Zo vraagt de CDA-fractie zich af hoe dit gehandhaafd kan worden. Lachgas wordt nu nog vrij verkocht, omdat het middel in de keuken of medische wereld thuishoort. Ook zetten wij vraagtekens bij de aan te wijzen gebieden. Hoe wordt daar invulling aan gegeven door het college?

De CDA-fractie kan de aanpassing van de verordening inzake de ondermijning enkel toejuichen.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Een grap is alleen een grap als iedereen erom kan lachen. Lachgas, anders dan de naam doet vermoeden, is allang geen grap meer en eigenlijk nooit een grap geweest. Ik hoef niet te herhalen wat mevrouw Wind heeft gezegd. Het is schadelijk voor de gezondheid en voor het milieu. Daarbij kan nog worden aangevuld dat het een broeikasgas is, 250 keer schadelijker dan CO₂. En vooral anderen hebben last van de gebruiker die onder invloed staat; dit is gebleken bij verkeersveiligheid. De ChristenUnie Almelo is blij met het voorstel van de burgemeester om lachgas in Almelo te kunnen verbieden bij overlast, evenementen en/of in bepaalde gebieden.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! 364 dagen geleden behandelden we ook een wijziging van de APV. Het ging toen om een blowverbod, hoewel dat volgens sommige mensen anders werd uitgelegd. Wat dat betreft kan ik mezelf deels herhalen. Want hoe wordt dit verbod gehandhaafd? Volgens mij kwam daarop vorig jaar nauwelijks een antwoord. Mevrouw Klut van de VNG zei over lachgas in het AD op 16 juni vorig jaar: "Een verbod op lachgas via een APV is mogelijk, maar het effect zal niet groot zijn. Een verbod is immers niet te handhaven, omdat we spreken van een legaal product. Een maatregel die een stuk effectiever is, is een verbod tijdens evenementen." In deze verordening wordt een verbod bij evenementen voorgesteld in lid 3, maar er staan ook twee andere leden in, en die raken precies aan de opmerking van mevrouw Klut. Want hoe gaat het college handhaven? In het tweede lid is weliswaar gekozen voor een afgebakend gebied, maar in het eerste lid niet.

Het tweede deel van de wijziging van de APV betreft ondermijning. Het laatste jaar is veel gezegd en geschreven over dat begrip. Landelijk is er zelfs een ondermijningswet aangekondigd. Het is natuurlijk goed om scherp te blijven op criminele activiteiten, maar ondermijning is een vaag begrip waaronder allerlei activiteiten vallen. Voor een deel bevatten die voorgestelde

artikelen over ondermijning een aantal vergaande bevoegdheden, namelijk het weigeren om een vergunning te verlenen of het intrekken van een vergunning, dus eigenlijk een verbod om een bedrijf uit te oefenen op grond van het oordeel dat van het vage begrip ondermijning sprake is. De vraag is hoe die afweging wordt gemaakt en aan welke gebieden of straten het college denkt.

(De heer Buitenweg verlaat, te 21.39 uur, de vergadering).

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Ik sluit me een beetje aan bij de heer Wiertz. Lachgas, allemaal prachtig, doe je ding. Bij ondermijning denk ik: nog prachtiger, moet ook aangepakt worden. Alleen toen ik de artikelen las... Ik ben natuurlijk ook jurist. Dat doet normaal gesproken niet zoveel ter zake als raadslid, maar ik heb een beeld waar een wetsartikel of een verordening voor geschreven is, als ik ze lees. Uiteraard is mij hier verteld waar deze artikelen voor geschreven zijn, maar als ik heel eerlijk ben, zijn ze zo ruim geformuleerd naar mijn idee... Laat ik het zo stellen. Ik wil graag voorstemmen, omdat ik absoluut vind dat criminaliteit moet worden aangepakt. Maar ik heb op dit moment het gevoel dat ik moreel verplicht ben tegen te stemmen, omdat ik het idee krijg dat dit een te brede bevoegdheid geeft aan de burgemeester van Almelo. Waarom? Ik probeer de juiste woorden te zoeken, want nogmaals, ik wil eigenlijk voorstemmen, omdat ik dit mega-belangrijk vind. Ik denk dat de meesten wel weten hoe ik denk over criminaliteit. Ik heb er weinig empathie voor.

In het voorstel staat dat voor bepaalde bedrijven in bepaalde gebieden in Almelo vergunningen moeten worden aangevraagd. Hoe verhoudt dit zich met het feit dat we bestemmingen hebben vastgelegd? Bepaalde bedrijven mogen in bepaalde gebieden gevestigd worden en in andere niet. Dit lijkt een soort nieuw vacuüm of aura, ik zoek naar de juiste woorden. Ik vind het lastig te omschrijven. Ik zie het volgende staan onder artikel 2:81a.1: "In het belang van de openbare orde en veiligheid, het woon- en leefklimaat of als bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan de burgemeester een gebied, straat, gebouw of bedrijfsmatige activiteiten aanwijzen waarop het verbod van artikel 2:81b van toepassing is. Een aanwijzing kan zich tot één of meer bedrijfsactiviteiten beperken." Alleen dat al. Ik heb nog meer dingen aangemerkt. Dat kan de hele wereld zijn! Niets ten nadele van de bedoeling van dit artikel, maar op dit moment kan ik niet voorstemmen. Ik hoop dat de burgemeester mijn onrust kan wegnemen, want ik zou graag voorstemmen. Maar ik heb ook een verplichting als raadslid om ergens goed achter te staan. Dat kan ik op dit moment in alle eerlijkheid niet.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mevrouw de voorzitter! Als ik deze ontwerpen bestudeer, vraag ik me af: wat is het probleem, hoe groot is het probleem, is de oplossing die we bedenken daadwerkelijk een oplossing en is het te handhaven? Dat is door veel raadsleden al gezegd. Ik geloof zelfs dat het tegen de wet is. De heer Wiertz heeft benadrukt dat het maar de vraag is of je zaken kunt verbieden die normaal gesproken zijn toegestaan, als ik me niet vergis. Stel dat ik een horeca-evenement organiseer en ik wil slagroom verkopen en daar horen van die capsules bij, dan mag ik die niet verkopen want ik mag die prut niet verkopen. Dat lijkt een beetje eigenaardig. Dus ik ga geen horeca-evenement meer organiseren. En dat willen we volgens mij niet als stad, dat er niets meer georganiseerd wordt. Dan schieten we er ook niets mee op.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! Iets wat normaal wel mag niet verbieden, omdat het lastig is! Zou een rookverbod voor een bepaalde regio, voor een bepaald stukje wijk of stad daar niet een voorbeeld van kunnen zijn?

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Dat zou inderdaad een voorbeeld kunnen zijn. Dan blijkt ook maar weer hoe wispelturig mensen zijn. Net als de heer Stöteler ben ik soms ergens voor en soms ergens tegen. Mijn excuses dat ik ook maar een mens ben. Ik heb hem daar ook weleens op betrapt.

Ik vind het ingewikkeld. Stel dat ik ontdek dat het gebruik van kaartjes heel erg lekker is en dat je je daar heel goed bij voelt. Dan denken mensen: wat is die man gek. Dat kan toch niet? En dan gaan we dat verbieden, omdat we dat niet gewend zijn. Ik vrees dat we bezig zijn met ontwikkelingen verbieden die we niet kunnen bijbenen, omdat we denken: dat is toch gek, dat kan toch niet? Er zijn allerlei mensen die zich goed voelen met allerlei gekke zaken! Ik kan met

me niet voorstellen dat een verbod nodig is. En als je het dan nodig vindt, moet je ook alcohol en tabak verbieden, en wat je allemaal op zou kunnen noemen... Mannen die van mannen genieten, dan moet je mannen verbieden. Het wordt heel erg ingewikkeld als je zegt: lachgas, dat kan niet.

Ik zei al: wat is het probleem, hoe groot is het probleem? Je kunt volgens mij recreatief allerlei zaken gebruiken, zonder dat je er zelf last van hebt en zonder dat anderen daar last van hebben. Dus voor een deel kan ik me vinden in wat er staat, dat er opgetreden wordt tegen het gebruik van lachgas als dat de openbare orde verstoort. Ik leen daarbij een beetje uit de bijdrage van de heer Ekizkuyu, die verhinderd is. Maar we hebben gelukkig een redelijk goed samenwerkingsverband. Er zijn al allerlei mogelijkheden. Eigenlijk hebben we deze wijziging niet nodig als we tegen verstoring van de openbare orde op willen treden.

Ik vind ondermijning ingewikkeld. Er staat ergens een zinnetje met "beschermen tegen oneerlijke concurrentie". De burgemeester mag proberen me dat uit te leggen. Ik heb geen idee of dat lukt.

Maar het belangrijkste is de vraag of we niet te ver gaan in het beperken van nieuwe ontwikkelingen in de wereld, die misschien helemaal niet zo erg zijn als u en ik denken. Misschien zijn wij allang achterhaalt in wat wij normaal vinden. Ik wil niet zeggen dat u alles wat ik ondertussen normaal vind, moet accepteren. Maar ik vind wel dat we beter moeten nadenken over wat we allemaal verbieden.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Laat ik beginnen met het feit dat wij zeer verheugd zijn met de eerste stap richting een verbod op lachgas. We hebben, net als bij de kanttekeningen staat – dit is door meerderen gezegd – wat twijfels bij de juridische houdbaarheid van diverse teksten. In de Gemeentestem van afgelopen week, derde uitgave 2020, is een uitgebreid artikel gewijd aan de verkoop en het gebruik van lachgas. Als je het artikel leest, kom je al snel tot de conclusie dat veel gemeenten strubbelen om dit goed geregeld te krijgen. Tevens is te lezen dat veel gemeenten het gebruik op hun eigen manier proberen te verbieden of in te perken. De ene gemeente gebruikt de Milieuwet, de andere gemeente grijpt terug op de Warenwet en weer een andere probeert het via de Horecawet. Men geeft aan dat een gemeentelijk verbod van bedrijven die onder de Horecawet vallen niet nodig is en zelfs, naar valt aan te nemen, in strijd is met artikel 121 van de Gemeentewet in verbinding met artikel 40 van de Horecawet.

Zo valt er nog wel meer te lezen. Er wordt bijvoorbeeld aangegeven dat voorschriften of beperkingen in relatie moeten staan met de woon- of leefsituatie, of de openbare orde, en dat de tekst van verordeningen en de toelichting daarop niet glashelder zijn. Er moet bijvoorbeeld duidelijk in een artikel zijn opgenomen dat er een relatie is met verstoring van de openbare orde.

Nu even terug naar de verordening die vanavond voor ons ligt. Bij artikel 2.47a.1 wordt een duidelijke relatie gelegd met verstoring van de openbare orde. Gaan wij echter naar de punten 2 en 3 van hetzelfde artikel, zien we dat deze punten, de relatie met de verstoring van de openbare orde, niet in de tekst is opgenomen. Waarom niet? Is het niet verstandig om de punten 2 en 3 beter juridisch dicht te timmeren, zodat hierover geen discussie kan ontstaan?

We gaan even naar artikel 2.81d. Bij punt e wordt gesproken over "slecht levensgedrag". Dit noemen ze ook wel een containerbegrip. Je pakt alles bij elkaar en verwerkt dat in één woordje en dat heet dan "slecht levensgedrag". Maar wat wordt daaronder verstaan en wie bepaalt wat slecht levensgedrag is? Ook dit is een punt van discussie. Moet dit niet beter omschreven worden in de verordening, of komt er misschien op korte termijn onderliggend beleid waaruit duidelijk is op te maken wat wordt verstaan onder slecht levensgedrag?

We hebben nog twee vragen. Is deze verordening niet strijdig met andere wetgeving, zoals de relatie waarover net werd gesproken tussen Gemeentewet en Horecawet? En is er ook gekeken naar het besluit Eisen zedelijk gedrag van de Drank- en Horecawet?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Om herhaling te voorkomen, ik steun bijna alle woorden van de vorige collega's, van de heer Wiertz tot aan Hümmels en mevrouw Pol over hun ongerustheid. "...door het bedrijf de openbare orde wordt aangetast of dreigt te worden aangetast." Dat snap ik nog wel. Dat valt al onder de bevoegdheid van de burgemeester. "...de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is". Wat is slecht levensgedrag? Waarom mag de burgemeester bepalen of iemand van slecht levensgedrag is? Over de huidige burgemeester maak ik me niet ongerust. Ik kan hem op heel veel gebied carte blanche geven qua ondermijning, qua bestrijding van ondermijning en criminaliteit et cetera. Maar ik neem vandaag,

als ik hiermee akkoord ga, zo veel dingen aan waarbij ik mijn hart vasthoud!

Stel dat er een burgemeester komt die de een of andere ondernemer niet mag. Waarom? Dat weet ik niet. Hij maakt gebruik van een van de artikelen a t/m j. Dat is best wel veel. Het is alleen maar de burgemeester. Het ambt van burgemeester is in Nederland niet meer uitvoerbaar, vind ik. Toen ik een jaar of vijf, zes geleden in de raad zat, was het uiteindelijk vooral de verantwoordelijkheid van B&W. Daarop kunnen we politieke druk zetten. Stel dat we dit accepteren, kunnen we de burgemeester straks bijna over niets terugroepen, want hoogstwaarschijnlijk gaat het altijd over individuele zaken en de raad gaat niet over individuele zaken.

Bestaande bedrijven: "Voor aangewezen bedrijfsmatige activiteiten die op het tijdstip van de aanwijzing reeds worden uitgeoefend stelt de burgemeester een termijn vast waarop de vergunningplicht als bedoeld in artikel 2:81b in werking treedt." Stel dat een ondernemer vandaag of morgen aan mij vraagt – hoogstwaarschijnlijk gaat de burgemeester deze bevoegdheden redelijk vaak gebruiken in mijn buurt – Çete, wat staat hier, wat moet ik nu doen? Moet ik weer opnieuw iets aanvragen? Stel dat ik iets aanvraag – ik ben al tien jaar ondernemer – en de burgemeester zegt: nee nee, je bent ondermijnend bezig, wat moet ik dan doen?

Ik ga in herhaling vallen. Ik gun onze burgemeester veel vertrouwen. Maar het ambt van mijn burgemeester zal straks ook door andere mensen worden bekleed. Daarom wordt het voor mij heel moeilijk om met dit voorstel mee te gaan, hoe goed en mooi het ook klinkt.

Het verhaal over lachgas: ik zal niet in herhaling vallen. Ik heb net even snel gegoogeld, je kunt genoeg lachgas binnen 24 uur in huis hebben. Dit zijn klassieke momenten in Nederland. Zoals de coalitiepartijen landelijk ook vaak doen, de een wil alles vrijlaten, de ander weer alles christelijk afschaffen. Dat soort discussie zullen er altijd blijven in Nederland. Ik geloof daar niet in. Als de burgemeester dit kan handhaven, be my guest, maar als hij dat niet kan... We zullen zien. Ik ben benieuwd. De burgemeester kijkt mij vol zelfvertrouwen aan. Ik hoop dat hij mij overtuigt, maar zoals het voorstel nu voorligt, ben ik bang dat ik er niet mee kan instemmen.

De heer STÖTELER (PVV): Voorzitter! De wijziging van de APV bestaat uit twee onderwerpen. Het eerste is een verbod op het gebruik, of eigenlijk misbruik, van lachgas. Het is mooi dat we daar nu voor staan. 27 juni jl. kwam de PVV-fractie met een motie daarover. Dat leidde tot een toezegging van de burgemeester. Jammer dat het zeven maanden heeft moeten duren, maar we zijn er dan toch. Dank daarvoor. Ook in lijn met andere vraagstellers, hoe gaan we dit handhaven? Afgelopen zaterdagochtend liep ik in de omgeving van het Amaliaplein. Er lagen aan alle kanten ballonnen. Of je voor of tegen drugs bent, je bent in ieder geval tegen ballonnen, lijkt mij. Die gebruiken ze daarbij. Daarom zouden de raadsleden ook gewoon voor de bepaling kunnen stemmen.

Het tweede onderwerp staat onder het kopje ondermijning. Maar als we dan de artikelen doornemen, gaan ze vooral over de verstoring van de openbare orde. Voor de verstoring van de openbare orde, of de openbare orde an sich, is de burgemeester verantwoordelijk. De burgemeester heeft al vergaande bevoegdheden om die openbare orde te herstellen. Heeft de burgemeester deze wijziging nodig?

Mevrouw MUNNICH (VVD): voorzitter! De VVD-fractie heeft kennisgenomen van het voorliggend voorstel. Wij zijn verheugd dat het handelingsvermogen voor de aanpak van lachgas en ondermijning wordt vergroot. In principe is de VVD-fractie tegen een uitbreiding van regels, dus meer regels, maar ze ziet de meerwaarde van deze aanpassingen in de APV in. In het bijzonder mag ondermijning wat de VVD-fractie betreft hard worden aangepakt. Ondermijning treft namelijk de gehele stad, zoals u kunt zien op de afbeelding op het scherm.

Een van de belangrijkste kenmerken van ondermijning is dat het een effect heeft op de hele samenleving. Ondermijning heeft invloed op ons dagelijks leven in deze stad. Het geeft een gevoel van onveiligheid in de buurt als daar criminele activiteiten plaatsvinden. Bovendien schuilt daarin het gevaar van normvervaging. Wanneer men vaak wordt blootgesteld aan criminele activiteiten, kan dit als normaal worden gezien en kunnen meer mensen gaan deelnemen aan criminele activiteiten, waardoor de criminaliteit alleen maar toeneemt.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): In het strafproces is de vraag: wat is beter, 100 schuldigen vrij of één onschuldige in de cel. Dus met andere woorden, hoe ver ga je met de bewijsvoering en dat soort dingen en waar leg je de prioriteit? Ik hoor mevrouw Munnich zeggen

dat zij het fijn vindt dat ondermijning wordt aangepakt. Maar ik heb net aangegeven dat ik er moeilijk een beeld van krijg, kijkend naar de definities. Welk beeld heeft mevrouw Munnich bij die definities dat ze vindt dat daarmee concreet ondermijning kan worden aangepakt, zonder dat dit valt onder een heleboel andere reikwijdtes?

Mevrouw MUNNICH (VVD): Zoals ik het heb gelezen, zijn de begrippen redelijk afgekaderd. Ik wacht hierop graag de reactie van de burgemeester af, maar wat ons betreft kunnen we met dit voorstel instemmen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Er staat ook zoiets in als ongepaste levensstijl. Ik heb alleen gekeken naar de artikelen en daar zelf een beeld bij gevormd. Het is toch een beetje mijn vak-expertise, zonder enige arrogantie. Meestal creëer ik dan een beeld. De Vreemdelingenwet is afgebakend. Daarvan kun je heel duidelijk zeggen dat we er wat mee kunnen. Volgens mij stond er ook nog iets over strafbare feiten, ook daar kunnen we wat mee. Maar er staat ook een heleboel waarvan ik denk: hoe verhoudt zich dit tot ondermijning, of beter gezegd, beperkt dit zich tot ondermijning? Bij ondermijning denk ik aan criminele activiteiten. Ik zie ook dat een heleboel artikelen heel breed gelezen kunnen worden. Is mevrouw Munnich dat met mij eens?

Mevrouw MUNNICH (VVD): Ik denk dat ze inderdaad aan interpretatie onderhevig zijn, maar ik ga er van uit dat de burgemeester de handvatten heeft en een gedegen voorstel heeft neergelegd.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dan ga ik een stapje verder. De bedoeling van een verordening of wet is dat die niet voor interpretatie vatbaar is. Niet in dit soort cruciale gevallen waar het gaat om zo'n heftige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer en de handelsgeest waar de VVD voor staat. Omdat er zo'n brede interpretatie mogelijk is, kan dit een grote inbreuk doen op gebieden buiten de ondermijning om, juist omdat de begrippen volgens mij zo breed te interpreteren zijn.

Mevrouw MUNNICH (VVD): Wij wachten graag het antwoord van de burgemeester af.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Mijn vraag is hoe mevrouw Munnich ertegenaan kijkt.

De VOORZITTER: Mevrouw Pol, u bent al drie keer op en neer gegaan. U bent beiden standvastig en dat siert u beiden, maar dat brengt u niet dicht bij elkaar.

De heer WIERTZ (D66): Mevrouw Munnich zei dat ze in het algemeen niet voor meer regels is, maar in dit geval wel. Waarom is die vergunningplicht voor de ondernemers volgens mevrouw Munnich gerechtvaardigd?

Mevrouw MUNNICH (VVD): Door de vergunningsplicht kan gereguleerd worden. Er gaat een preventieve werking van uit. Daarom vinden we dat een goede eerste stap.

De heer WIERTZ (D66): Dat snap ik. Maar waarom zou dat voor alle ondernemers in dat gebied of die straat moeten gelden?

Mevrouw MUNNICH (VVD): Ik heb begrepen dat er eerst een goed gemotiveerd aanwijzingsbeleid moet zijn van de burgemeester voordat zoiets gebeurt.

Ik heb gezegd dat er normvervaging kan optreden waardoor criminele activiteiten normaal lijken te zijn en steeds meer mensen eraan gaan meedoen. Daarnaast is de prikkel dat ze zien dat er snel veel geld mee verdiend kan worden en er geen belasting over wordt betaald, omdat de belasting wordt ontdoken. Uiteindelijk wordt elke inwoner de dupe van mensen die deelnemen aan ondermijning. De rekening van ondermijning komt op het bord te liggen van de gewone burger, die zijn of haar best doet een prettig leven te hebben in deze mooie stad. Wij vinden dat dit niet kan.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Nu mevrouw Munnich andere collega's op hun plaats zet, sta ik op of ze mij ook op mijn plaats kan zetten.

De VOORZITTER: Daarvoor zijn interrupties niet bedoeld. Bovendien heeft mevrouw Munnich alleen de interruptie van de heer Wiertz beantwoord en dat was voor hem voldoende om terug te lopen naar zijn plaats. Meneer Çete, u mag interromperen. Iets anders sta ik niet toe.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Wil de heer Pauwels nog applaudisseren of souffleren, of mag ik mijn interruptie doen?

Ondermijning is van ons allemaal, is de slogan van de VVD-fractie. Wij kennen de VVD als een ondernemerspartij. Stel dat de burgemeester zijn bevoegdheid gebruikt in Bedrijvenpark Twente, of XL Businesspark! Dat gaat hij niet doen volgens de VVD-fractie, maar hij doet het wel. Wat gaat de VVD-fractie dan doen? Zij denkt, zoals ik, dat de burgemeester deze bevoegdheid zal gebruiken in kleine straatjes en kleine wijken. Wil meneer Pauwel antwoord geven, of gaat mevrouw Munnich dat doen? Ik wil graag een antwoord namens de VVD-fractie.

De VOORZITTER: Die geeft mevrouw Munnich, want zij staat achter het spreekgestoelte. Een ander VVD-raadslid krijgt van mij nu niet het woord.

Mevrouw MUNNICH (VVD): Ik ga ervan uit dat de burgemeester geen misbruik van zijn bevoegdheid maakt en alleen met een gedegen reden die bevoegdheid gebruikt.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Het is prachtig om te zien dat de VVD-fractie eindelijk mensen op hun blauwe ogen vertrouwt en dat ze ineens heel veel vertrouwen in een persoon of ambt hebben. Ik hoop dat de fractie dit voort kan zetten, want de meest kritische fractie kan nu alles weggeven aan een ambt of persoon.

De VOORZITTER: Dit was een statement en geen interruptie.

Mevrouw MUNNICH (VVD): Voorzitter! We hebben nog de volgende vragen aan de burgemeester over de uitbreiding van de APV. Kan de burgemeester in het aankomende burgerjaarverslag rapporteren over het effect van de uitbreidingen van de APV en hoe vaak hij hiervan gebruik heeft gemaakt? De VVD-fractie is benieuwd naar het effect van de uitbreidingen van de APV in de praktijk.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Mevrouw de voorzitter! Vanavond zijn twee componenten aan de orde. Door de PVV-fractie is gevraagd om regulering van het lachgasgebruik. We hebben er inderdaad een poosje over gedaan, omdat dit enige juridische voorbereiding vraagt. Onderwijl zagen we ook de noodzaak om op het thema ondermijning, een artikel, "ondermijning plus" hebben we het genoemd, aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen.

Eerst over lachgas en de handhaafbaarheid ervan. Er valt nu helemaal niets te handhaven, want er is niets geregeld. Het reguleren wat we voorstellen in de APV is een begin en biedt de mogelijkheid om bij excessen op te treden. De APV is voor het tegengaan van excessen, dat heb ik eerder gezegd. Lachgas is nog steeds geen verboden middel. Sommigen vinden dat helaas, anderen zeggen gelukkig. Daarom is het zo van belang dat een verstoring van de orde gecombineerd is met het gebruik van lachgas om te kunnen optreden. In het eerste lid van het voorgestelde artikel 2.47a staat dus ook de zogenaamde hinderbepaling.

Het gebruik van lachgas is verboden in combinatie met gedragingen die de openbare orde verstoren. Want het gebruik *sec* is niet te verbieden, omdat het geen verboden middel is. Het aanknopingspunt – zeg ik in relatie tot de opmerking die de heer Kampman op dat punt heeft gemaakt – is de orde en dus niet de Milieuwet, niet volksgezondheid, niet de horeca, want dat zijn niet de bevoegdheden waarin de gemeente of de APV kan reguleren. Dat doet hogere, andere wetgeving. Hier gaat het dus om het lachgasgebruik dat tegelijkertijd een hinder, een verstoring van de openbare orde veroorzaakt. Dan kun je optreden.

Over de andere twee leden van dat artikel waar de heer Kampman naar heeft gevraagd het volgende. Waarom is daarin niet een relatie met de openbare orde gelegd? Omdat dit voortvloeit uit de wetgevingssystematiek van de APV. De APV, en zeker dit hoofdstuk, gaat over de openbare orde. Dus als een burgemeester een gebied gaat aanwijzen overeenkomstig lid 2, kan dat alleen maar in het kader van de handhaving van de openbare orde zijn. Er zijn meer

bepalingen in de APV die niet reppen over openbare orde, maar die binnen de APV alleen maar gebruikt kunnen worden in het kader van die ordehandhaving. Er is namelijk geen andere grond om lachgasgebruik, voorbereidingen, verkoop al dan niet, te verbieden dan de openbare orde.

De bepaling is dus, zeker als we een gebied aanwijzen, niet alleen ter bestrijding van verstoring van de openbare orde, maar vooral ter voorkoming van ordeverstoringen, want we gaan op voorhand al een gebied aanwijzen als we verwachten dat er hinder door het gebruik van lachgas kan optreden. Daarom is het begrip "openbare orde" niet gebruikt. Dit is elders in de APV in soortgelijke bepalingen ook niet aan de orde, bijvoorbeeld als het gaat om preventief fouilleren of andere gebiedsaanwijzingen die je zou kunnen bedenken.

Het derde lid legt heel nadrukkelijk de lijn naar evenementen. Het is met deze bepaling niet meer zo dat we in een evenementenvergunning moeten regelen dat het gebruik van lachgas verboden is. Dat vloeit nu rechtstreeks voort uit het feit dat als er een evenement is, het gebruik van lachgas verboden is.

Er zijn dus drie verschillende bereiken die met artikel 2.47a worden voorgesteld. Hoe handhaaf je dat in de praktijk? Door toezicht, doordat je er bent, doordat toezichthouders zien dat er lachgas wordt gebruikt en dat lachgasgebruik een ordeverstoring veroorzaakt. Dan kan ertegen opgetreden worden. Dat maakt optreden makkelijker, omdat je door het lachgasgebruik kunt objectiveren waar je tegen wilt optreden.

Mevrouw WIND (CDA): Voorzitter! De burgemeester heeft gezegd dat er in het kader van de openbare orde kan worden gehandhaafd, als het gebruik storend zou kunnen zijn. Dit betekent – zo begrijp ik het en verbeter me als dit niet waar is – dat er niets kan worden gedaan als het gebruik niet storend is, mensen er geen last van hebben dat er wordt gebruikt en de ballon en de patroon in de zak van de gebruiker terechtkomt.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat is correct, omdat lachgas geen verboden middel is. Dat mag je gebruiken, zoals je ook mag roken en alcohol gebruiken. Er zijn ook andere middelen die je mag gebruiken. Daar kan alleen een andere wetgever dan de gemeente regelend in optreden. Daarin kunnen wij niet regelend optreden. Aansluitend op de vraag die mevrouw Wind mij stelde hoe ik aankijk tegen een algemeen verbod op het gebruik van lachgas het volgende. Ik zou daar, gelet op de ervaringen die we in den lande opdoen met het gebruik en de effecten ervan, voorstander van zijn. Op dat standpunt stellen het college en ik ons met dit voorstel. Ik mis de bevoegdheid en de positie in het staatsbestel om dat voorstel te doen.

Mevrouw WIND (CDA): Dat snap ik. Maar wordt er ook opgetreden als het in de openbare ruimte als storend wordt ervaren door anderen dat er lachgas wordt gebruikt?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Het waarnemen van een verstoring van de openbare orde is opgedragen aan opsporingsambtenaren. Die hebben een bevoegdheid. Dat kunnen buitengewone of algemene opsporingsambtenaren zijn, onze boa's of politieagenten. Die maken een ambtshalve beoordeling of er sprake is van een verstoring van de openbare orde en kunnen dan optreden tegen die verstoring.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Hoe moet ik dat zien? Jij met dat ballonnetje, hier met dat ballonnetje? Of nee, jij gaat nu mee naar Borne. Of nee, ik pak dat ballonnetje? Wat is dat handhaven? De burgemeester zegt wel van alles. Maar er is een evenement in Almelo, een festival in Schelfhorst. Ik loop daar met een ballonnetje rond. Wat kan ik dan verwachten? Dat een BOA op mij afkomt en zegt: foei meneer Çete, geef hier? Of krijg ik een boete van € 90?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Voorzitter! Als de heer Çete lachgas gebruikt tijdens een evenement, is hij per direct in overtreding op grond van lid 3 van dit artikel. Hij mag dat daar niet gebruiken. Ik ken de strafbepalingen uit de APV niet. Die staan ergens achterin. De gemeenteraad dreigt met straf op een overtreding van de APV. Daar zal een geldboete op staan. Dit geldt voor elke overtreding, in het verkeer en anderszins. De opsporingsambtenaar maakt een afweging van de situatie, de omgeving en het effect van optreden op de relatieve rust eromheen. Daarvoor is hij opgeleid. En het is dus – dat vertrouwen hebben we en moeten we hebben – aan de opsporingsambtenaar, de handhaver, of hij optreedt met een waarschuwing, al dan helemaal niet optreedt, of optreedt door zwaarder geschut in te zetten en iemand een boete of bekeuring

aan te zeggen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Voor alle duidelijkheid. Ik sta er in dit geval niet zo negatief in. Het zou misschien meer afschrikken als we direct publiceren wat de straffen zijn, wanneer deze APV wordt aangenomen. Nu zeggen we foei, we pakken je aan. Maar we weten niet waarmee we ze aanpakken.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat weten we wel. Dat staat gewoon in het laatste hoofdstuk van de APV. Onze APV is geen Wetboek van Strafrecht. De gemeente is in ons bestel maar beperkt bevoegd om met straf te dreigen. Er is één strafbepaling, een strafdreiging op overtreding van de APV. Dat is een boete of een hechtenis. Ik kan me in de rechtspraak niet heugen dat er iemand een hechtenis is opgelegd wegens overtreding van de APV. Hechtenis wordt sowieso al niet vaak opgelegd in Nederland.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik ben niet per se tegen het lachgasverhaal, maar ik werd even geprikkeld. Als ik dit zo zie – in aansluiting op mevrouw Wind, want ze was me enigszins voor – is het gebruik van lachgas niet het probleem, maar gaat het alleen om het gebruiken van lachgas in combinatie met gedragingen die de openbare verstoren, het woon- en leefklimaat aantasten of anderszins overlast veroorzaken. We kunnen het hele lachgasverhaal wel vergeten, want het gaat gewoon om de misdragingen. Het gebruik van lachgas zelf kan volgens mij geen overlast veroorzaken. Dus het gaat alleen om de combinatie dat je zo er knetterhigh van wordt, dat je er irritant van wordt en mensen gaat lastigvallen. Dan is dat op zichzelf staand het probleem. In artikel 2:47a punt 2 staat: " Het is verboden om op openbare plaatsen en in voor publiek openstaande gebouwen...bla bla bla." Gemakshalve zouden we dit voor heel Almelo kunnen doen voor de openbare gebouwen, dan hebben we dat probleem opgelost. Volgens mij is dat de enige manier waarmee dit artikel daadwerkelijk effect sorteert, want het gebruik van lachgas is al irritant genoeg, dan veroorzaakt je gewoon overlast...

De VOORZITTER: Mevrouw Pol, mag ik u vragen om to the point te komen. Dit zijn hele betogen en het gaat hier om een interruptie.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik kom er wel. Ik dacht dat ik het al gevraagd had. Welk effect heeft dit artikel in de APV als zodanig? Dit hele verhaal is bedoeld om het gebruik van lachgas enigszins te bestrijden, of de overlast daarvan, terwijl feitelijk alleen de overlast kan worden aangepakt. Volgens mij zijn er daarvoor allerlei opties. Wat is effectief de functie van deze verordening? Wat is de toegevoegde waarde?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Het mag niet onze bedoeling zijn om het gebruik van lachgas te verbieden, want die bevoegdheid hebben we niet. We moeten onze positie goed kennen. Tegelijkertijd onderkennen we met elkaar dat lachgas, althans het misbruik ervan, een verstorend effect kan hebben op de openbare orde. Dat was de uitkomst van de motie die de PVV-fractie daarover heeft ingediend. Dat vonden we met elkaar en daar is dit een uitwerking van. Dit artikel onderkent de beperking die we hebben om lachgasgebruik te verbieden, anders dan wanneer het een hinder veroorzaakt – lid 1, de hinderbepaling – en van tevoren is vastgesteld dat de burgemeester een bepaald gebied aanwijst vanuit het oogpunt dat gebruik in dat gebied verstorend kan zijn voor de openbare orde. Dus niet uit het oogpunt van gezondheid, want dat is ons afwegingskader niet, niet uit het oogpunt van milieu, omdat het vervuילend werkt.

Doet hij dit arbitrair? Nee. Dat komt straks bij het ondermijningsdeel terug. Dat vergt een beleidsrichtlijn. Het bestuursorgaan burgemeester moet beleid formuleren op grond waarvan hij dat soort aanwijzingen kan doen. Hij kan niet zomaar zeggen: dat gaan we even doen. Het gaat namelijk om mensen die door de overheid, die de burgemeester op dat moment is, in hun belangen worden getroffen. Zij moeten kunnen controleren op welk beleid de burgemeester zich baseert voor het aanwijzen van een heel gebied. Dus nogmaals, het gaat niet om het gebruik van lachgas, maar om de orde verstorende effecten ervan.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Die conclusie had ik al getrokken, daarom mijn verhaal over de toegevoegde waarde van dit aspect. Als we hier voorstemmen, is de

toegevoegde waarde in ieder geval dat we lachgasgebruik op evenementen kunnen weren; dit staat onder punt 3. Dat is concreet. Ik kan me dit bij evenementen voorstellen. We willen niet dat allerlei kinderen en volwassenen last hebben van deze zooi, met name kinderen. Maar welke gebieden wil de burgemeester nog meer aanwijzen? Hij heeft er vast een beeld bij, wat ik op dit moment nog niet heb.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Te denken valt aan horeca-uitgangsgebieden, gebieden rondom scholen en sportcomplexen. Dus eigenlijk gebieden – abstracter gezegd – waar grote concentraties mensen hinder of nog erger, schade kunnen ondervinden van ordeverstoringen. Niet bij u of mij in de woonstraat, want daar is geen ordebelang mee gediend.

Dit refereert ook aan het punt dat straks nog komt. Het is niet zo dat de burgemeester hiermee soeverein verklaard wordt. De burgemeester kan niet zomaar welk gebied dan ook aanwijzen. Dat moet gestoeld zijn op beleid. En dat beleid moet relateren aan ordehandhaving.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! De burgemeester heeft in het artikel staan dat het gebruik van lachgas strafbaar is in de openbare ruimte. Ik vraag me af hoe je bepaalt wat er in de ballon zit, lachgas of gewoon lucht. De boetes staan op het eind van de APV. Hadden we geen artikelnummer moeten toevoegen? Ik heb ernaar gekeken. Maar er staat niets tussen wat stoelt op artikel 2.47 over het openbare gebruik van lachgas of gedragingen daaromheen.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Volgens mij zit er een algemene overtredingsbepaling in en geen verbijzondering naar dat artikel. Ik heb, anders dan de heer Kampman, de tekst van die APV niet voor me liggen. Ik kan dat gesprek nu even niet met hem ingaan.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik zie graag dat u daar straks op terugkomt.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Mijn adviseurs schrijven driftig mee, dus daar kom ik graag op terug.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Ik vraag me af, verstoring van de openbare orde lachgas... Ik kan me er iets bij voorstellen, maar we hebben ook problemen met alcoholmisbruik. Dat kunnen we dan ook verbieden. Hoever gaan we daarin?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat is al verboden.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Maar er wordt niet gehandhaafd. Wat gaan we met het gebruik van lachgas doen?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Er worden wel degelijk processen verbaal uitgeschreven wegens openbare dronkenschap. Sterker nog, voor dronkenschap is zelfs geen verstoring van de openbare orde nodig. Dronken op straat zijn is op zich al een strafbaar feit.

Mevrouw GEERDINK (PvdA): Maar het gebruik van alcohol op terrassen gaan we toch ook niet verbieden bij een evenement! We zeggen dan toch ook niet: je mag hier geen alcohol drinken, want dit is een evenement en het kan zijn dat er dan verstoring van de openbare orde optreedt, daarom verbieden we dit bij voorbaat.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Nee, want het gebruik en het verstrekken en verkopen van alcohol is al gereguleerd door de Drank- en Horecawet en aanverwante AMvB's. Dat is wetgeving. Daar gaan wij niet over, daar heeft de rijksoverheid allerlei keurig sluitende regels voor. In onze APV staat dat je niet zomaar met drank over straat mag lopen. Op terrassen is de uitbater van het terras verantwoordelijk dat mensen niet dronken worden gevoerd en mensen die daar werken voldoen aan de eisen die de Drank- en Horecawet stelt.

Ik heb het net al over de handhaafbaarheid van het lachgasartikel gehad en ga verder met het ondermijningsartikel. Ik loop de bijdrage van de heer Kampman langs, want daar zit veel in wat ook door anderen te berde is gebracht. Bij ondermijning in onze stad gaat het om de vraag wie er allemaal een taak in hebben om die tegen te gaan. Ondermijning is een maatschappelijk

vraagstuk dat een aanpak door één overheid vergt, niet alleen door politie en justitie, niet alleen door de Belastingdienst, niet alleen door de gemeente, maar door een overheid die zich deels normatief opstelt, die zich handhavend opstelt en die er ook voor zorgt – dat is heel belangrijk – dat ondermijning als maatschappelijk vraagstuk wordt ervaren. Met andere woorden, dat de goeden er geen last van hebben en op een eerlijke manier hun bedrijf, hun buurt of woning kunnen hebben.

Dat is wat ondermijning zo venijnig maakt. Ze is geen mono-vraagstuk, monodiscipline die aangevlogen kan worden, maar heeft meer facetten in zich. Dus als gemeentelijk overheid hebben wij ook een rol in het tegengaan van ondermijning. Wij zien – niet alleen hier, ook de gemeenten Rotterdam en Heerlen en andere gemeenten hebben deze bepaling ingevoerd – dat bepaalde gebieden en/of bepaalde bedrijfsactiviteiten misbruikt kunnen worden om bijvoorbeeld criminele winsten wit te wassen. Die kunnen worden gebruikt als dekmantel voor andere activiteiten, die wij in onze woonbuurten, bedrijfsterreinen of winkelstraten niet willen hebben. Dit artikel legt eigenlijk alleen maar een fundering, anders dan mevrouw Pol dacht. Het is niet zo dat dit stelsel morgen ingevoerd is.

De APV-wijziging maakt mogelijk dat er gedegen onderzoek kan plaatsvinden naar het kunnen aanwijzen van delen of gebieden in de stad, in combinatie met bedrijfsactiviteiten, waar we een vergunningstelsel gaan invoeren. Dat moet ook, want dit moet in beleidsregels zijn weerslag vinden. Het vergunningstelsel is, anders dan bestemmingsplannen waarover werd gesproken, op de persoon van de vergunninghouder gericht. Dit betekent dus dat we een onderzoek kunnen doen naar de persoon van de ondernemer, naar zijn gegoedheid, zijn levensgedrag – ik kom daar straks op terug – zijn relatie tot ondermijnende criminaliteit, het al dan niet benutten van die bedrijfsactiviteit om geld wit te wassen of andere criminele activiteiten, als we zo'n stelsel hebben ingevoerd. Nogmaals, dat doen we alleen als we dit onderzocht hebben en er een beleidslijn onder hebben liggen die toetsbaar is en waarop mensen een beroep kunnen doen bij de bestuursrechter. Hierdoor kunnen we als het ware het vloerkleed wegtrekken onder die criminele activiteit. Daarmee bevorderen we dat goedwillende ondernemers de ruimte krijgen om hun eigen bedrijf te runnen en dat er een sterk preventieve werking uitgaat van een gemeente die dit in haar instrumentarium heeft zitten om een nieuw bedrijf te vestigen. Dat is een heel belangrijk punt.

(De heer Hammink verlaat, te 22.25 uur, de vergadering.)

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): De intenties zijn mij volledig duidelijk. Daarom heb ik gezegd dat ik graag voor wil stemmen. Het probleem is alleen – misschien heb ik iets gemist – dat er voorafgaand aan het aanwijzen van een gebied eerst beleidsregels moeten zijn. Als ik voor een verordening stem, moet daarin staan waar ik voorstem, zeker als ik daarmee een bevoegdheid, autonomie, verleen aan een burgemeester. Nogmaals, ik sluit me aan bij de heer Çete dat ik geloof dat deze burgemeester de verordening te goeder trouw zal uitvoeren. Het probleem is, te goeder trouw moet hier niet ter zake doen. We moeten kunnen terugvallen op de wet. Mijn vraag is, heb ik gemist dat er iets staat over die beleidsregels? Volgens mij heb ik dat niet gelezen.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Voorzitter! Het is staande jurisprudentie dat een overheidsorgaan, in dit geval een burgemeester, niet zonder een beleidsmatige grondslag dit soort bevoegdheden mag uitoefenen. Bij de Raad van State voert dit al decennialang de boventoon. Er zijn meer van dit soort bepalingen in onze of andere APV's waarin een raambevoegdheid wordt gegeven. Neem bijvoorbeeld het kunnen aanwijzen van gebieden waar we preventief mogen fouilleren. Dat kan een burgemeester niet zomaar doen. Ik kan niet op een vrijdagmiddag denken: ik ga morgen preventief fouilleren invoeren. Daarvoor heb ik geldige en toetsbare informatie van politie en justitie nodig die mij noodzaken of de mogelijkheid bieden om die bevoegdheid toe te passen.

Hetzelfde geldt voor het invoeren van een vergunningstelsel voor bepaalde gebieden of bepaalde branches. Je zult dit dus bijna wetenschappelijk moeten onderbouwen. De gemeente Rotterdam, waar deze bepaling helemaal in werking is, heeft er bijvoorbeeld een jaar over gedaan na het vaststellen van deze bepaling in de APV. Die heeft daar een jaar op de plank gelegen, voordat men goed onderbouwd had welke gebieden, welke branches in aanmerking zouden

komen voor dat exploitatievergunningsstelsel. Dat vergt zorgvuldigheid. Daarbij ga je niet over een nacht ijs.

Waarom niet? In de eerste plaats niet omdat wij een keurige overheid willen zijn die niet zomaar een exploitatievergunningsstelsel oplegt, maar die ook burgers of bedrijven de gelegenheid biedt om hun recht te halen. Dat doe je op basis van een beleidslijn, bijvoorbeeld het Damoclesbeleid. Je kunt artikel 13B van de Opiumwet niet toepassen, zonder dat je daar een beleidslijn onder hebt liggen. Dat geldt ook hier. Ik ben heel blij met de intentie van mevrouw Pol dat ze hier eigenlijk voor wil stemmen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Kennelijk is dit gestoeld op andere voorbeelden. Waarom is die beoogde beleidsregel er niet bijgevoegd? Dat had mij een beeld kunnen geven. Ik heb nu het gevoel dat ik een carte blanche geef, hoewel ik dat, nogmaals, graag doe en vertrouwen in deze burgemeester heb. Maar ik denk ook aan de toekomst en aan waar ik voorstem op basis van de informatie die mij ter beschikking staat. Is die beleidsregel er, of is er een voorbeeld van?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Voorzitter! Die moet ontwikkeld worden. Natuurlijk is er geen carte blanche. De burgemeester staat altijd onder het politieke toezicht van de gemeenteraad. Ik breng wel in herinnering dat de burgemeester bij uitsluiting van alle anderen in de gemeente de verantwoordelijkheid heeft voor de handhaving van de openbare orde. Er is dus al een soort basisbepaling waarmee de burgemeester werkt bij het handhaven van de openbare orde. Die is ook hier van toepassing. Er is er maar één die gaat over evenementenvergunningen, er is er maar één die gaat over exploitatievergunningen, er is er maar één die gaat over de drank- en horecavergunningen. Dat is het bestuursorgaan burgemeester, voortvloeiend uit artikel 172 van de Gemeentewet, waarin de openbare ordehandhaving aan dat bestuursorgaan is opgedragen. Dat is geen carte blanche, want er is wel degelijk politiek toezicht. Maar het is niet zo dat we verzinnen dat de burgemeester dit maar moet doen. Dit zeg ik ook in antwoord op vragen die de heer Çete heeft gesteld. Had dit niet beter het college kunnen zijn? Dat laat de wetgevingssystematiek en de positie van de openbare orde in relatie tot de burgemeester simpelweg niet toe.

De VOORZITTER: Ik verzoek u allen dringend wat korter en bondiger te zijn, interrupties te plegen als ze echt nodig zijn en technische vragen achterwege te laten. Anders komen we vanavond niet klaar met de agenda.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! In aanvulling op mevrouw Pol. De burgemeester zegt dat die gebieden in beleidsregels kunnen worden aangewezen. Maar dit is toch geen volledig theoretisch verhaal dat zo uit de lucht komt vallen? Er zijn nu toch al bepaalde gebieden of straten waaraan de burgemeester denkt? Ik heb dat in eerste instantie gevraagd. Het is toch niet zo dat we deze verordening vaststellen, terwijl er naar het oordeel van de portefeuillehouder geen enkele noodzaak voor is?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Zonder op details in te gaan het volgende. We zien in het algemeen in Oost-Nederland en elders in Nederland, dus niet alleen in Almelo, dat bepaalde branches gevoeliger zijn voor witwassen dan andere. Die zitten soms in de cosmetica of het vastgoed. Tegelijkertijd zien wij dat er bepaalde bedrijven zijn die aan de buitenkant bijvoorbeeld een autobedrijf zijn, maar aan de binnenkant een witwascentrale. Dus ja, die branches zijn in het algemeen denkbaar en we zijn in Twente de eerste gemeente die op deze manier probeert die ondermijnende bedrijfsactiviteiten tegen te gaan. Ik heb al eens gezegd – dit was niet in het midden van de gemeenteraad – dat het voorhanden hebben van dit instrumentarium een zodanige preventieve werking heeft dat bedrijven zich al niet eens meer willen vestigen als zij kwade bedoelingen hebben. Een mooie ervaring heeft de gemeente Heerlen, waar dit artikel is gebruikt om de autoverhuurhandel te treffen met een exploitatievergunningsstelsel en waarbij op voorhand, toen het aangekondigd werd, bedrijven uit de gemeente vertrokken, omdat ze wisten dat zij die exploitatievergunning niet zouden krijgen bij toetsing van ondernemers.

Dan kom ik op het punt van slecht levensgedrag. Dat is ook het punt waar de heer Kampman naar verwees. Moet je dat niet beter omschrijven, of komt er op korte termijn nieuw onderliggend beleid? Ik heb al gezegd dat dit in beleidsregels terugkomt. Maar dat begrip "slecht

levensgedrag", wat verwarring oproept, is nu al een begrip dat in de drank- en horecaregelgeving van toepassing is. Dat is te vinden in artikel 8 eerste lid onder b. Daar is het al een beletsel om een drank- en horecaverunning te krijgen als je van slecht levensgedrag bent. En opnieuw, de jurisprudentie van de Raad van State laat heel veel ruimte aan interpretatie daarover bij de burgemeester. Heel veel mensen verzetten zich daartegen, maar die ruimte is er nu eenmaal.

Waar moet je dan aan denken? Slecht levensgedrag moet in relatie staan tot hetgeen waar je de vergunning voor hebt. Het is wat kinderachtig om te zeggen: je bent drie jaar geleden door rood gereden en je krijgt nu geen drank- en horecaverunning. Dan ga je ook in rechte onderuit. Dat is geen goede toepassing van die bevoegdheid, want dan word je arbitrair. Dus je omschrijft in een beleidslijn wat je daaronder verstaat. Dat heeft de burgemeester van Rotterdam ook gedaan. Hij is daarop juridisch beoordeeld en daar is die beleidslijn in stand gebleven. Dat begrip "niet van enig slecht levensgedrag" is een algemeen aanvaard juridisch begrip waar we bij aangesloten hebben.

Er zijn gemeenten die voor de toepassing van de exploitatievergunning dat begrip laten corresponderen met het slechte levensgedrag zoals de Drank- en Horecawet het bedoelt. Dat kan, daar kun je je naar richten. Maar je kunt er ook een eigen interpretatie aan geven. Dat komt in zo'n beleidslijn die de burgemeester vaststelt tot uitdrukking. Iemand die zich beperkt voelt of verkeerd beoordeeld door de burgemeester, kan de gang naar de bestuursrechter maken en zeggen dat hem onrecht wordt gedaan met deze toetsing en hij zich ertegen verzet. Ik geef u op een briefje dat er geen burgemeester is die bijvoorbeeld na een brand lichtvaardig vergunningen weigert en er zijn bestuursrechters te over die de burgemeester daar snel aan herinneren. Dat is maar goed ook, want zo werkt onze democratie, zo werkt ons vergunningstelsel.

Meneer Kampman heeft ook gevraagd of deze verordening niet strijdig is met andere regelgeving. Dat is niet het geval. Ik heb het al gezegd, de burgemeester heeft primair de verantwoordelijkheid voor de openbare orde. Een verordening mag niet in strijd zijn met hogere wetgeving. Dat is hier niet aan de orde, omdat wij deze verordening niet baseren op welzijnswetten, gezondheidswetten of milieuregelgeving, maar puur de relatie houden tot de openbare orde. En openbare orde is in alle gevallen in Nederland een lokale aangelegenheid waar de raad de kaders bij aangeeft en de burgemeester uitvoering aan geeft. Dat ziet zowel op de regelgeving over lachgas, maar ook op het inrichten van een exploitatiestelsel voor branches of gebieden van de gemeente, waar je op voorhand zou kunnen vermoeden dat er sprake zou kunnen zijn van ondermijnende activiteit.

Dan nog even het punt van de Bibob. Je zou kunnen zeggen dat je op deze mensen gewoon een Bibob-toets kunt loslaten. Dat is niet helemaal hetzelfde. In ons Bibob-beleid is een handeling nodig, bijvoorbeeld een verbouwing of omgevingsvergunning, om het Bibob-instrumentarium aan te zetten. Dan kunnen we een aanvrager toetsen. Maar als je een zaak overneemt, een goed lopende bonafide zaak, en je verandert er verder niets aan, ziet de gemeente dat niet. Maar een nieuwe eigenaar – dat kan een rechtspersoon of natuurlijke persoon zijn – kan wel ineens die op zich bonafide bekendstaande zaak malafide gaan gebruiken. En met een exploitatievergunning die op de ondernemer, een natuurlijke of rechtspersoon, is toegespitst, maak je een nieuwe afweging, want die is gebonden aan de man of vrouw of rechtspersoon die het bedrijf runt.

Tot slot de vraag of er is gekeken naar het Besluit eisen zedelijk gedrag van de Drank- en Horecawet. Ik ben ernaar gaan kijken toen ik de vraag hoorde. Dat Besluit eisen zedelijk gedrag Drank en Horecawet staat in de AMvB, de Algemene Maatregel van Bestuur, die uitvoering geeft aan bepalingen uit de Drank- en Horecawet. Dat besluit heeft het over "het niet in enig opzicht van slecht levensgedrag zijn". Het zegt dat er daarnaast nog een rits heel andere eisen zijn, eisen van zedelijk gedrag die gesteld worden aan de houder van een drank- en horecaverunning. Dat raakt niet aan deze exploitatievergunning. Dat gaat puur en alleen om het hebben van een drank- en horecaverunning, alhoewel het begrip "niet in enig opzicht van slecht levensgedrag" erin terugkomt.

Nog één antwoord, dan ben ik rond. Mevrouw Munnich heeft gevraagd of de burgemeester kan rapporteren over het gebruik van die bevoegdheden. Ik maak geen burgerjaarverslag meer. Dat is ook niet meer verplicht; het bestaat niet meer. Het is ook niet zo dat ik maandelijks gebruik zal maken van deze bevoegdheden. Maar ik ben heel graag met de gemeenteraad in gesprek over veiligheid en de toepassing van de APV. Ik zeg graag toe, sterker nog, ik zou er heel blij mee zijn, als we jaarlijks over de werking van onze APV het gesprek met elkaar kunnen voeren. Dat hoeft niet hier, dat kan ook in een politiek beraad. Ik zeg dit tegen die achtergrond

en in die context graag toe.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Over de bestaande bedrijven heeft de burgemeester mijn ongerustheid niet echt weggenomen. Er staat maar één bullet en dat is voor mij niet genoeg. Wat gebeurt er met bestaande ondernemingen, stel dat wij de APV aanpassen?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Daar zit nog wel wat tussen: stel dat wij de APV aanpassen en stel dat in een gebied bepaalde bedrijfsmatige activiteiten worden aangewezen. Daar gaat nog wel wat tijd, werk en studie overheen. In dat geval zijn ook bestaande bedrijven vergunningplichtig. En die krijgen uiteraard de tijd en de faciliteiten om in zo'n geval een vergunningaanvraag te doen en enige tijd om zonder vergunning te exploiteren. Dat kan niet anders. Dat is zoals het is. Je kunt dus niet zeggen dat de bedrijven die er al zitten geen exploitatievergunning hoeven te hebben. Die hebben een plicht en die plicht wordt geëffectueerd na een bepaalde termijn en tegen een bepaald tarief, omdat je zittende bedrijven natuurlijk niet over de kling jaagt door ze voor het volle pond een exploitatievergunning te laten aanvragen. Maar om de juiste proportie aan te geven, het is niet zo dat dit op basis van deze bepaling over ondermijning gebeurt. Het gebeurt op basis van het aanwijzingsbesluit voor de specifieke branche in een specifiek deel van de stad.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Ik zal het nog een keer heel voorzichtig proberen. Die specifieke branche en die specifieke onderneming zitten in een specifiek deel van de stad waarvan ik denk dat dat dicht bij mij in de buurt ligt. Ik vraag me af wat mijn specifieke buurman of een gemiddelde ondernemer in die specifieke buurt daarvoor gaat betalen. In hoeverre kan ik hun als volksvertegenwoordiger geruststellen dat ze na vijf, tien of twintig jaar niet ineens met een exploitatievergunning te maken krijgen? Daar zie ik helemaal niets van terug. Dat snap ik niet en dat maakt mij ongerust, met alle vertrouwen die ik in de burgemeester heb. Of zegt de burgemeester dat hij over een jaar bij ons terugkomt, als hij alles heel goed heeft uitgewerkt en zal uitleggen wanneer een kapper wel of niet goed is?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat is niet het geval. Voor de tarifiering van de vergunningen in de legesverordening werken we met kostendekkende tarieven. In bijzondere situaties, daar gaat de raad over, kunnen we van die tarifiering afwijken. We zijn nog lang niet zo ver, maar dat gesprek gaat er ongetwijfeld komen. Ik kan me voorstellen dat we bestaande ondernemingen en ondernemers die met dit exploitatievergunningsstelsel worden geconfronteerd, faciliteren bij het krijgen van een exploitatievergunning.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dat zegt de burgemeester nu dus toe.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat zeg ik graag toe. Maar we hebben wel een vraagstuk als bij een toetsing van een exploitatievergunningsaanvraag blijkt dat er aan hun bedrijf of hun ondernemerschap iets mankeert.

Mevrouw WIND (CDA): Voorzitter! De burgemeester heeft zojuist gezegd dat er sprake is van te weinig wetgeving en te weinig rechtelijke uitspraken op het gebied van lachgasgebruik. Wij vragen het college, mochten die uitspraken er komen, mocht er wetgeving komen, om die gelijk over te nemen.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Ondanks alle geruststellende woorden van de burgemeester blijven we onze twijfels houden over deze wijziging. Want de bevoegdheden gaan ver en de vraag is welke bescherming van de individuele ondernemer daartegenover staat. Er lijkt in het kader van die ondermijning sprake te zijn van steeds meer bevoegdheden. De vraag is of die echt allemaal nodig zijn. Ik heb daarover ernstige twijfels.

De burgemeester wees in zijn beantwoording in zijn eerste termijn op de bevoegdheden in het kader van de openbare orde. Maar waar beginnen die bevoegdheden en waar de bevoegdheden van de politie? Dat vraag ik mij af.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Voorzitter! Ik blijf het een lastig vraagstuk vinden. Ik ben dus nog steeds aan het brainstormen wat ik ga doen. Ik vraag me af of de beleidsregels naar

de raad worden toegestuurd, al dan niet informatief. Het lijkt me wel, als deze raad met een dusdanig heftige verordening instemt. Ik vind persoonlijk het lachgasverhaal niet zo heel spannend, temeer omdat we er eigenlijk niet zo heel veel mee kunnen. Het is heel erg van belang dat de raadsleden in ieder geval geïnformeerd worden hoe de beleidsregels eruitzien, juist als ze in het belang van de stad en de veiligheid ondanks enige reserves voor de bepaling over ondermijning stemmen, wat uiteraard heel belangrijk is voor deze stad en misschien ook wel voor heel Twente. Ik vind dat het minste wat we van het college mogen verwachten.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mevrouw de voorzitter! Ik wilde net een interruptie plegen, maar het was al een oeverloos gedoe. Dit is een beetje een veroordeling van de situatie en dat is niet zo netjes. Maar daardoor had ik geen zin meer in interrumpen en maak ik gebruik van de tweede instantie. Het is maar de vraag of dit zinvol is.

Ik heb het gevoel dat de burgemeester totaal niet is ingegaan op de zaken die ik heb aangekaart, maar het kan zijn dat ik iets mis. Ik zal net als de heer Çete zeggen dat ik het volste vertrouwen in hem heb. Dus hij zal alles beantwoord hebben, maar mijn excuus is dat ik dat niet meegekregen heb. Ik blijf verschrikkelijk veel moeite houden met wat hier op papier staat, omdat ik het idee heb dat het grote onzin is, temeer daar er geen enkele reactie is gekomen op wat ik gevraagd heb, waardoor ik misschien duidelijker zou kunnen krijgen wat de noodzaak is van deze zaken. Dus mijn opvatting over dit onderwerp is waarschijnlijk wel duidelijk. Dat zult u bij de stemming wel merken.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Ik heb een vraag gesteld over de boetes en de artikelen in de APV. Ik heb gekeken onder "gedragingen openbare ruimte". Ik kan daarin niets vinden wat slaat op het gebruik van lachgas in de openbare ruimte. Daarop zou een boete moeten worden gegeven. Het enige wat misschien in de buurt komt is "handelingen verrichten waardoor zwerfafval kan ontstaan", maar dat is natuurlijk niet passend, "en milieubelastende stoffen achterlaten of dumpen". Dat is volgens mij ook niet het geval. Ik denk dat er een artikel aan moet worden toegevoegd. Maar dat hoor ik graag van de burgemeester.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Ik app de hele tijd met collega's. Ik ben nog steeds heel erg fiftyfifty verdeeld. De ene kant van mij wil die instrumenten heel graag aan de burgemeester geven. Maar aan de andere kant maak ik me gewoon ontielig ongerust over wat we allemaal weggeven. En daarin ben ik niet de enige. Ik zou zo'n aanpassing van de APV unaniem willen aannemen, zoals het meestal in deze raad gaat. Maar die ongerustheid is nog niet weg. In de eerste termijn van de burgemeester heeft hij voor 80% gereageerd op de opmerking van de heer Kampman, maar meerdere collega's en fracties hebben bedenkingen geuit.

Nogmaals, ik heb alle vertrouwen in de burgemeester, in meneer Gerritsen. Maar ik houd mijn hart vast. Ik hoop dat hij mij in de tweede termijn ervan kan overtuigen dat ik toch voor die APV moet gaan. Hij kent mij langer dan vandaag. Hij weet precies hoe bepaalde dingen gaan. Vooral bij bestaande ondernemingen in bepaalde wijken ben ik bang dat ik als raadslid straks geen houvast heb om mijn controlerende taak uit te oefenen. Het is aan de burgemeester om mij te overtuigen.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Voorzitter! Het antwoord is direct ja op de vraag van mevrouw Wind. Mochten er zware regulerende wettelijke mogelijkheden komen vanuit de rijksoverheid, dan zeg ik direct toe dat wij de gemeenteraad zullen voorstellen die te effectueren. Vervolgens is het aan de raad om daar wat van te vinden. Ik wil de raad daarvoor graag in positie brengen. De opvatting is nu dat we niet verder kunnen gaan ten aanzien van lachgas, en hinder en overlast dan we nu doen. Kunnen we verder gaan, dan komen we daarmee terug.

Ik wijs de heer Kampman op artikel 6.1 van de APV. Daarin staat dat overtreding van een van de bepalingen van de APV strafbaar wordt gesteld met een hechtenis van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie, maximaal € 4350 volgens de laatste tabel. Dat is de algemene strafbaarstelling van het overtreden van de verordeningen die uw raad vaststelt. Die ziet op alle overtredingen van de bepalingen in de APV. Dat is de algemene strafbepaling die de gemeenteraad heeft opgenomen.

Dan de twijfels, het dubbele gevoel dat een aantal leden nog heeft. De heer Wiertz zegt dat het om vergaande bevoegdheden gaat en hij vraagt welke bescherming mensen hebben. Er is altijd rechtsbescherming. Ook in de richting van anderen zeg ik dat we nu al een

exploitatievergunningssstelsel hebben, bijvoorbeeld voor seksinrichtingen in het kader van de Drank en Horecawet. We reguleren nu al bepaalde bedrijven, omdat we daarvan vinden, vanuit de totstandkomingsgeschiedenis en de regelgeving daaromheen, dat we deze ondernemers onder een bepaald toezicht moeten brengen. We zien – dit heb ik in eerste termijn duidelijk proberen te maken – her en der in Nederland dat andere branches benut worden voor criminele activiteiten. We willen niet dat goedwillende bedrijven daar last van hebben, of dat woonbuurten of bedrijfsbuurten er last van hebben. Dit exploitatievergunningssstelsel maakt het mogelijk om ertegen op te treden, op grond van een aanwijzingsbesluit, dat vatbaar is voor een vorm van beroep en bezwaar, dat de burgemeester moet nemen. Dit betekent dat we kunnen optreden tegen ondernemers met een bedrijf dat gebruikmaakt van arbeidsuitbuiting of die handeltjes hebben die niet mogen plaatsvinden, of het bedrijf gebruiken voor het witwassen van crimineel geld. Bij een onderzoek in het kader van een exploitatievergunningaanvraag komt dat boven water. Mocht dit later gebeuren, is onder andere een bepaling als "van slecht levensgedrag" voldoende om de exploitatievergunning in te trekken en het bedrijf daarmee onmogelijk te maken. Dan is het over en uit met dat bedrijf. Dat willen we bereiken.

Tegen elk van die stappen, zowel het aanwijzingsbesluit in abstracto als het weigeren van het verlenen van een exploitatievergunning, of het intrekken ervan staan alle mogelijkheden van het aantekenen van bezwaar en beroep open.

Waar beginnen de bevoegdheden van de politie? De politie staat onder het gezag van de officier van justitie als het gaat om strafrechtelijke handhaving en van de burgemeester voor de openbare ordehandhaving. Ze heeft in de bediening van dat gezag, zowel het strafrechtelijke als het lokale gezag, de opsporingsbevoegdheden. Die lopen eigenlijk in elkaar over. Over het tegengaan van ondermijning heb ik gezegd dat dit aan de gezamenlijke overheid is, omdat we dit niet taak-specifiek kunnen opdragen. Dat loopt in elkaar over. De burgemeester is afhankelijk van de informatiepositie die hij heeft bij het beoordelen van de exploitatievergunningaanvragen.

Mevrouw Pol heeft gevraagd of de beleidsuitgangspunten naar de raad komen. Ja. Het Damoclesbeleid is ook zo'n beleidsuitgangspunt en openbaar kenbaar en toetsbaar. Daar kan iemand zich tegen verzetten, omdat hij het er niet mee eens is. Dat geldt ook hiervoor. Is dat onderhevig aan instemming van de raad? Nee, dat is niet het geval, want dit past niet in het stelsel waarin we de openbare ordehandhaving aan de burgemeester opdragen in Nederland. Er is een politieke controle van de raad op de burgemeester, maar geen inhoudelijke controle op de beleidsuitgangspunten, omdat die vaak worden gebaseerd op informatie die uit besloten kring komt, uit justitiële of politie-informatie.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Het is mij bekend dat het opstellen van beleidsregels buiten de bevoegdheid van de raad ligt. Het gaat mij erom of we ze gaan zien en of ze ons actief worden toegezonden.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Ja, maar reken er voorlopig nog niet op.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Dat is duidelijk. Het duurt minimaal een jaar, bla, bla, bla.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik zit de hele tijd onrustig op de stoel. De burgemeester had het net over categorie 2 met een boete van maximaal € 3.300.

De heer GERRITSEN (burgemeester): € 4.350.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Hij had het ook over lachgasgebruik. Nou loopt er een jongetje van 15 jaar op het Amaliaplein aan zo'n ballonnetje te lurken. Hij wordt aangehouden en moet een boete krijgen. Dit is een gewetensvraag, maar ik wil het toch weten. Wat vindt de burgemeester een passende boete voor zo'n persoon?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Mevrouw de voorzitter! Ik heb al uiteengezet dat het optreden tegen een overtreding van de APV in de context moet worden gezien. Je kunt er niet met een lange lat overheen gaan als er maar een geringe ordeverstoring is en iemand lachgas gebruikt. Er is dus sprake van een soort discretionaire bevoegdheid van een opsporingsambtenaar om daar een afweging in te maken. We ergeren ons er op verjaardagen en partijen weleens aan

dat de een gewaarschuwd wordt en de ander een proces-verbaal krijgt aangezegd. Dat hangt van de omstandigheden af. Geloof u mij, je kunt niet zomaar een boete krijgen van € 4350 voor dit feit. Die tweede categorie is maar zeer beperkt. Dus dat wordt vaak administratief afgedaan via allerlei richtlijnen. Dan heb je het over bedragen van enkele tientjes tot ongeveer honderd euro. Maar dat gebeurt pas nadat de opsporingsambtenaar een afweging heeft gemaakt of hij wil optreden, en of dat optreden escalerend werkt of niet goed is voor deze specifieke situatie of dit specifieke individu. Die situaties maken we allemaal mee. De ene keer krijg je een waarschuwing en de andere keer een bekeuring. Daarvoor moeten we ook de redelijkheid van de situatie inzien.

Ik neem met spijt kennis van de inbreng van de heer Hümmels. Hij zegt dat het eigenlijk grote onzin is. Ik destilleer daaruit dat ik niet overtuigend genoeg ben geweest in zijn richting. Ik weet, en heb denk ik net proberen aan te geven, dat het geen onzin is. We zien ook in onze contreien en onze stad activiteiten waar crimineel geld wordt witgewassen en mensen in uitgebuite situaties worden gebracht. Die activiteiten willen we met een vergunningstelsel als het ware onmogelijk kunnen maken. Er zijn meer vormen van optreden voor, maar het is niet zo dat er geen vraagstuk zou zijn en we dit reguleren zonder dat er een vraagstuk is.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Het maakt het voor mij alleen maar moeilijker en moeilijker, maar ik sta nu op het punt om tegen te stemmen. Alles de burgemeester nu noemt – de illegale inzet van medewerkers, witwassen – is strafrechtelijk vervolgbaar. Daar kunnen we het strafrecht op toepassen, als we kunnen bewijzen dat mensen geld witwassen. Als die andere dingen...

De VOORZITTER: Meneer Çete, u houdt nu een betoog over uw overweging die u straks moet maken. Ik hoor geen vraag.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Jawel, ik geef de burgemeester een laatste kans. De vraag is waarom het strafrecht niet voldoet bij het witwassen, de aanpak van illegale arbeid en noem maar op?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Voorzitter! De opsomming van de heer Çete bestaat inderdaad uit deels strafrechtelijke vergrijpen, maar ze hebben ook een orde verstorend effect. Ze kunnen niet alleen strafrechtelijk aangepakt worden, maar voor zover ze een uitstraling hebben in de verstoring van de openbare orde, van de rust in een straat, van het ordentelijk kunnen drijven van een onderneming, hebben ze een orde verstorend effect. Daarop ziet het exploitatievergunningstelsel. Ik wijs even naar de parallel met bijvoorbeeld het Damoclesbeleid. Het toepassen van artikel 13b, het sluiten van een woning, is geen strafrechtelijk optreden, maar is een orde handhavend optreden, een bestuursrechtelijk optreden. Dat zijn twee onderscheiden sferen die uw raad moet zien. Ik hoop dat elke officier van justitie witwassen tegengaat, alhoewel de bewijsvoering vaak heel erg ingewikkeld en heel erg duur is. Maar ik hoop ook dat er gemeenten zijn, zoals de gemeente Almelo, naar ik hoop, die langs bestuursrechtelijke weg dat soort vormen van ondermijning tegengaan en ervoor zorgen dat goede ondernemers, fatsoenlijke ondernemers en eerlijke mensen in deze stad voorrang krijgen boven de boeven.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Het lijkt erop dat ik het helemaal niet meer wil. Het lijkt erop dat de burgemeester reageert op zaken waarop hij wil reageren. Maar ik heb geprobeerd een betere onderbouwing te krijgen van het waarom van deze zaken als ik vraag: wat is het probleem, hoe groot is het probleem, is de oplossing een oplossing, hoe is het te handhaven? Het enige waarop de burgemeester heeft gereageerd is handhaving en dat, omdat anderen daar ook naar hebben gevraagd. Dus hij bezorgt mij alleen maar een verschrikkelijk gevoel. Gelukkig weet ik van tevoren hoe ik in elkaar zit met betrekking tot dit onderwerp. De burgemeester hoeft niet meer op mij te reageren, want dat heeft niet veel zin meer en het wordt er alleen maar later van. Maar ik hoop dat het hem lukt de volgende keer wat adequater te reageren.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat vind ik niet helemaal een manier die ik in deze gemeenteraad voorsta. Als iemand wat poneert, mag hij verwachten dat het niet blijft bij eenrichtingsverkeer, maar dat ik daarop reageer. Dat ga ik ook doen, met uw welnemen.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Ik vind het heel erg lastig als in een vergadering

normen en waarden worden aangegeven door mensen en ik merk dat het er bijna op gaat lijken dat dat er niet zo toe doet als je van mening verschilt over die normen en waarden.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dit snap ik niet helemaal. Het punt dat ik wil maken is dat de heer Hümmels een interruptie plaatst en zegt dat hij daar geen reactie op hoeft. Dan moet hij geen interruptie plaatsen. Hij plaatst een interruptie aan de spreker en daar wil ik dan graag op reageren. De heer Hümmels zegt dat hij zich afvraagt wat het probleem is. Ik heb denk ik in eerste termijn, en net ook al, aangegeven dat wat we vandaag vaststellen een raamwerk is op basis waarvan het bestuursorgaan burgemeester met een aanwijzingsbesluit moet gaan onderbouwen welke branches of welke gebieden het noodzakelijk maken om een exploitatievergunningstelsel in te voeren. Vraagt u mij niet om op specifieke casuïstiek in te gaan, maar wij zien nu in onze stad, in onze gemeente, maar ook elders in Twente, elders in Oost-Nederland dat bedrijfsmatige activiteiten misbruikt worden om crimineel geld wit te wassen. Wij zien dat er bedrijfsmatige activiteiten zijn waar mensen op onbehoorlijke manier, bijna onmenselijke manier aan de arbeid worden gezet, waarin ze worden uitgebuit. Wij zien dat er vastgoedtransacties in de regio plaatsvinden die geen ander doel hebben dan een onderkomen te bieden aan criminelen, of om geld wit te wassen. Daar kun je met dit instrumentarium tegen optreden. Is dit instrumentarium er om goedwillende mensen het leven zuur te maken? Nee. In de tussenfase, dit heb ik net aan anderen toegezegd, is het de taak van deze of andere burgemeesters, aan dit bestuursorgaan – laat ik het wat breder houden – om in een aanwijzingsbesluit te onderbouwen welke activiteiten en welke buurten, wijken of straten het betreft.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mijn excuses dat ik de vergadering nu wat langer laat duren. De burgemeester reageert alleen op het onderdeel ondermijning, als ik me niet vergis. Dat is ingewikkeld. Als er twee onderwerpen behandeld worden, is het handig dat het andere onderwerp ook verduidelijkt wordt. Ik heb net proberen aan te geven dat je verschillend over zaken kunt denken, en dat het dan goed is om wederzijds te proberen dat te onderbouwen. Ik heb dat geprobeerd. In elk geval op het onderdeel lachgas heb ik van de burgemeester onvoldoende onderbouwing gehoord.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Over het punt lachgas heb ik gezegd dat het voorstel aansluit bij de door de raad zelf uitgesproken wens om tot regelgeving over te gaan, omdat het gebruik ervan algemeen in het land naar aanleiding van een aantal incidenten ervaren is als vraagstuk dat wij lokaal zouden moeten regelen. En ik heb aangegeven dat we niet zo ver kunnen gaan als een aantal raadsleden, waaronder mevrouw Wind, zou willen gaan en dat we het gebruik als zodanig niet mogen verbieden, maar alleen het gebruik waar het gaat om ordeverstoring. Ik meen met zo'n voorstel tegemoet te komen aan de door de raad vorig jaar juni uitgesproken wens om dit te gaan regelen.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Ik kom nog even terug op het antwoord van de burgemeester aan de heer Çete. Toen had hij het over concurrentievervalsing, oneerlijke concurrentie et cetera. Ik vraag mij af of het wel aan de gemeente is om daarop te handhaven. Of zitten we dan te veel op de stoel van de Belastingdienst? Is het wel onze taak?

De heer GERRITSEN (burgemeester): Ja, dat is ook deels onze taak, want concurrentievervalsing – zo staat het ook in het raadsvoorstel – kan zo beleefd worden. Dus dat mensen met crimineel geld bedrijfsactiviteiten financieren, mogelijk maken, waar andere mensen eerst eerlijke winst moeten maken om die te financieren, of er een lening voor moeten afsluiten bij een bank – nu is de rente weliswaar laag – of vreemd vermogen moeten aantrekken. Daarin zit een sfeer van concurrentievervalsing, die ook een orde verstorend effect kan hebben op de economische structuur van de stad. Daar zit het aanknopingspunt om dit in de APV en het exploitatievergunningstelsel te regelen, zoals we dat ook al doen voor het beperkt aantal bedrijfstakken dat ik zo-even heb genoemd.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Daarmee zegt de burgemeester dat het om crimineel geld gaat. Dan gaat het waarschijnlijk om het bedrag waarmee een bedrijf wordt opgestart.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Dat zou kunnen, maar niet uitsluitend. Dat is een van de dingen die je tegenkomt.

Aan de orde is de stemming over het voorstel.

De heer WIERTZ (D66): Voorzitter! Met het lachgasverbod kunnen we nog wel leven, maar het andere onderdeel gaat ons te ver. Dus wij zullen daarom tegen het voorstel stemmen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Ik heb er lang over nagedacht. Mijn reserves zijn duidelijk. In het kader van de beleidsregels en de optie van de staatsrechtelijke controle en in het belang van de stad – ik geloof in de overweging dat Twente een narcogebied wordt – kies er ik toch voor. Maar ik hoop dat er prudent mee wordt omgegaan, niet alleen door deze burgemeester, maar wellicht ook door een volgende. In die zin zal ik voorstemmen.

De heer AKSE (SP): Voorzitter! Het voorstel over de ondermijning gaat ons veel te ver. Volgens ons zijn er genoeg middelen om een bedrijf aan te pakken. Dit wordt nu in een keer samengepakt, alsof in een hele wijk allerlei acties moeten worden gedaan. We vinden het jammer dat lachgas en ondermijning in één voorstel zijn ondergebracht. Daardoor rest ons niet anders dan tegen beide te stemmen, terwijl we wel voor de wijziging van de APV zijn in het kader van de bestrijding van de overlast van lachgas.

De heer DE OLDE (PVA): Dit voorstel is voor ons ontzettend onduidelijk. Ik heb de hele avond nagedacht over wat me te doen staat. Dat was fiftyfifty, maar wij denken toch tegen te stemmen.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Eerlijk gezegd twijfel ik nog steeds. Maar wat er ook gebeurt, al haalt het voorstel het wel of niet, ik doe nogmaals een beroep op de burgemeester om hiermee zorgvuldig om te gaan. Ik zal puur om een statement neer te leggen tegenstemmen, gezien het feit dat dit voorstel het toch wel haalt. De burgemeester weet waar mijn angst ligt. Ik hoop dat hij die het komende jaar weet te bestrijden.

De heer DE VRIES (PvdA): Wij stemmen tegen.

Hierna wordt digitaal gestemd over het voorstel, waarna de voorzitter constateert dat het is aangenomen met 21 tegen 9 stemmen.

Voor het voorstel hebben gestemd de aanwezige leden van de fracties van VVD, CDA, Lokaal Almelo Samen, ChristenUnie, PVV, Forum voor Rechts en Democraten.Nu.

Tegen het voorstel hebben gestemd de leden van de fracties van D66, SP, PvdA, PVA, Leefbaar Almelo en Lijst Çete.

De heer Hubers was tijdens de stemming niet in de vergadering aanwezig.

De VOORZITTER: Dames en heren! Op de agenda staan twee voorstellen en twee moties vreemd aan de orde. De twee voorstellen zijn behandeld. Het is inmiddels 23.10 uur. Ik vind het buitengewoon vervelend, vooral omdat mensen al de hele avond op de publieke tribune zitten te wachten voor een van de moties, maar de afspraak is dat het voorstel dat in behandeling is voor 23.00 uur wordt afgemaakt en er na 23.00 uur geen nieuwe voorstellen worden behandeld, tenzij de raad iets anders wenst. Daarvoor dient dan een meerderheid te zijn.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Een aantal inwoners zit al 3,5 uur of meer te wachten. Ik zou het netjes vinden en een fors beroep op de raad willen doen om die motie vanavond te behandelen.

De heer GERRITSEN (Democraten.nu): Voorzitter! Ik steun de woorden van de heer Teeuw. Ik denk dan we daarmee recht doen aan deze avond.

Mevrouw VAN DOORN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Kunnen we niet gewoon de hand opsteken wie door wil gaan en wie niet? Dan zijn we veel sneller klaar.

De VOORZITTER: Het is alsof u mijn gedachten leest. Dat wil ik doen zonder dat er een toelichting wordt gegeven. Wie wil doorgaan met beide moties?

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Beide moties of een van de twee, dat maakt ook verschil. Ik ben alleen voor het behandelen van de motie over de stedenband.

De VOORZITTER: Dan splitsen we dat. Ik zie dat de indieners mij hiervoor ruimte geven. Ik zie dat er een ruime meerderheid is om de motie over de stedenband vanavond af te handelen. Dan schuiven we de motie over het rookverbod door. Ik vraag u dringend om kort en bondig te spreken.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Dat wil ik voorkomen, want dat doen we de laatste tijd steeds vaker. Als we iets behandelen, behandelen we het waardig, anders behandelen we het niet. De vorige keer is ook gezegd: we behandelen iets, maar doe het dan snel kort. Nee, als we die motie behandelen, zal ik er de tijd voor nemen

De VOORZITTER: U krijgt van mij alle tijd. U weet dat ik een nachtmens ben. Al zit ik hier tot 4 uur vannacht, het maakt mij niet uit. Maar ik zeg bij elk onderwerp: wilt u kort en bondig spreken. Dat zeg ik ook bij dit onderwerp

De heer PAUWELS (VVD): Ik zie de heer Teeuw al naar het spreekgestoelte lopen, maar ik heb nog een ordevoorstel. Misschien is het goed de motie in stemming te brengen en met elkaar een helder standpunt af te geven in de vorm van een stemming en vervolgens dit punt zo te laten.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Absoluut niet, voorzitter. Als er een motie wordt behandeld, heb ik het recht om daarop te reageren. Misschien ga ik tijdens het debat een andere mening vormen.

De VOORZITTER: Laten we gewoon de orde volgen. De keuze is aan u om het tijdstip te respecteren en het woord niet te voeren. U hebt allen de oproep van de heer Pauwels gehoord.

8. Motie vreemd aan de agenda.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! De relaties tussen Armenië en Nederland worden aangehaald. Dat begint al met een partnerschapsovereenkomst tussen Armenië en de Europese Unie, die ook door het Nederlandse parlement is geratificeerd. Recent heeft de Nederlandse Tweede Kamer besloten een ambassade te openen in Yerevan. Minister Blok is op bezoek geweest in Armenië en ik heb begrepen dat de premier van Armenië heeft gezegd dat hij mogelijk dit jaar naar Nederland komt. Dat zou voor het eerst zijn.

In de context van het aanhalen van de banden is er ook een verzoek gekomen voor een stedenband. In Armenië hebben ze voor het beste wat ze hebben gekozen, Ejmiatsin, ongeveer de vierde stad van Armenië met bijna 60.000 inwoners, ik begreep ten westen van de hoofdstad. Een stad die vooral bekend is vanwege een kathedraal, het religieuze centrum, die zijn oorsprong kent in het jaar 300. De oudste delen ervan zijn van het jaar 600.

Ze hebben niet alleen het beste in Armenië gekozen, maar ook hun oog laten vallen op het beste wat Nederland te bieden heeft, de stad Almelo.

Je kunt je afvragen of een stedenband van deze tijd is. Ik heb die vraag gesteld aan de voorzitter van het Iserlohn comité in ons midden. Wat doet een stedenband, gebeurt er wat? Hij was bijna verontwaardigd vanwege deze vraag. Na enige uitleg moet ik zeggen dat ik onder de indruk ben hoe met weinig budget veel gebeurt. Ik heb ook gezegd: "Dit comité moet vast een heel goede penningmeester hebben." Dit heeft, denk ik, te maken met het feit dat de stedenband van onderaf wordt georganiseerd en er dus geen bestuurlijke beleefdheden worden uitgewisseld die klauwen vol geld kosten, maar gewoon van onderaf werkt op het gebied van cultuur en ondernemerschap.

Op die gebieden heeft Armenië volgens mij veel te bieden. Armenië is een land met een uitgebreide cultuur op het gebied van zang, muziek en architectuur. En wij kennen de Almelose Armeniërs als ondernemers.

De motie wordt mede ingediend door de fracties van CDA, Lokaal Almelo Samen, SP, PvdA, PVV, Leefbaar Almelo, PVA en Forum van Rechts, wier logo ik was vergeten op de foto, en Democraten.Nu, die mijn e-mails niet schijnt te ontvangen.

"Motie Stedenband Almelo-Ejmiatsin.

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. 28 januari 2020, constaterende dat

- de Tweede Kamer op 5 december 2019 heeft ingestemd met een amendement van Martijn van Helvert (CDA) en Joël Voordewind (ChristenUnie) en mede ondersteund door de buitenlandwoordvoerders van VVD en D66 om in 2020 een Nederlandse ambassade te openen in Yerevan, de hoofdstad van Armenië;
- de burgemeester van Ejmiatsin op 19 december 2019 bij zijn ambtsgenoot en de gemeenteraad van Almelo de wens heeft neergelegd een samenwerking tot stand te brengen met Almelo, zijnde de Nederlandse stad met de grootste populatie Armeniërs in Nederland;
- Almelo sinds 1948 een stedenband heeft met Preston (Verenigd Koninkrijk), sinds 1954 met Iserlohn (Duitsland) en sinds 1975 met Denizli (Turkije), welke in 2017 door de Turkse overheid is beëindigd,

overwegende dat

- een stedenband grote kansen biedt de culturele en economische banden te versterken;
- een stedenband niet alleen een bestuurlijke zaak is, maar vooral 'van onderaf', bij de inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers moet zijn geborgd,

verzoekt het college van B&W om

- in beginsel in te stemmen met een verzoek vanuit de samenleving om te komen tot een stedenband tussen Almelo en Ejmiatsin in Armenië;
 - het nog te ontvangen, uitgewerkte voorstel te beoordelen, waarbij rekening wordt gehouden met de volgende randvoorwaarden:
 - de organisatie en uitvoering berust bij de initiatiefnemers of een op te richten comité;
 - de stedenband is gericht op inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers;
 - de stedenband versterkt de culturele en economische banden;
 - Almelo stelt geen structurele subsidie beschikbaar voor de stedenband,
 - de raad te informeren als er een nadere uitwerking van het verzoek om te komen tot een stedenband tussen Almelo en Ejmiatsin in Armenië is ontvangen,
- en gaat over tot de orde van de dag."

De motie is ondertekend door de fracties van ChristenUnie, CDA, Lokaal Almelo Samen, SP, PvdA, PVV, Forum voor Rechts, Democraten.nu en Leefbaar Almelo.

De heer KAMPMAN (Lokaal Almelo Samen): Voorzitter! Het had misschien wel vanaf mijn eigen plek gekund, als dat had gemogen, maar wij sluiten ons volledig aan bij de bijdrage van de heer Teeuw.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! Gezien het feit dat de ChristenUnie-fractie uitvoerig heeft beargumenteerd waarom zij voor is, zal ik beargumenteren waarom ik tegen ben.

We hebben een ambassade geopend in Yerevan. Oké, en? We erkennen Armenië al heel lang. En een ambassade openen betekent niet dat we Armenië nu pas erkennen.

Dat de burgemeester van Ejmiatsin op 19 december 2019 bij zijn ambtsgenoot en de gemeenteraad de wens heeft neergelegd ... Ik ben een gemeenteraadslid, ik heb die wens niet gezien. Hoe is die wens binnengekomen? Hoe heeft de burgemeester of de gemeenteraad die wens ontvangen en hoe gaan we in de toekomst met dit soort wensen om? Stel dat St. Petersburg bij ons dezelfde wens neerlegt en ik achttien collega's kan vinden, gaan we dit dan ook doen?

Stedenbanden: in 1948 is een stedenband met Preston ontstaan. Dat was na de Tweede Wereldoorlog. Na de Tweede Wereldoorlog zei men: Europese steden moeten met elkaar een band hebben, zodat ze betrokkenheid ontwikkelen en de cultuur van elkaar leren kennen. Dat

was de reden voor de stedenband met Preston. Bij Iserlohn was dat wiedergutmachen. Denizli, de heer Teeuw kan het niet laten, sinds 1975 is er een stedenband met Denizli Turkije, welke in 2017 door de Turkse overheid is beëindigd. Tsja.

Een paar jaar terug zeiden we nog dat we geen stedenbanden meer aan zouden gaan. We wilden zelfs de stedenbanden met Iserlohn en Preston opzeggen. Waarom? Het kostte allemaal handenvol geld, we wisten niet wat we zouden doen, we zouden alleen stedenbanden opzetten met steden waarbij we ook economisch voordeel zouden hebben. We zouden geen cent meer hoeven betalen. Ik wist tot een paar dagen terug niet waar Ejmiatsin ligt. Na een beetje googelen heb ik gelezen dat daar de eerste vrouwelijke burgemeester van Armenië zit, leuk, en dat daar de grootste en oudste kathedraal van Armenië staat, zoals de heer Teeuw heeft gezegd: ook leuk.

Maar ik zie geen enkele band met Almelo of de economische voordelen die we bij deze stedenband kunnen hebben. Daarom vraag ik de indieners en het college of het een gangbare zaak wordt dat wij dit soort voorstellen in de toekomst met moties voorleggen en we met moties stedenbanden aangaan over de hele wereld.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Waarom zouden er geen voordelen voor Almelo kunnen zijn? Waarom bevreemdt het de heer Çete dat Almelo overweegt deze band met een Armeense stad aan te gaan? De Armeense bevolking is best wel ruim vertegenwoordigd in Almelo. Mijn ervaringen en in mijn beleving is het ook nog een bevolking waar ik als knetterrechtse partij erg van onder de indruk ben vanwege haar integratie, beheersing van de taal en vaak toch echt voelen als Nederlander, maar wellicht denkt de heer Çete er anders over. Alleen daarom ben ik al geneigd om voor te stemmen, als een soort waardering. Maar ook, waarom ziet de heer Çete de meerwaarde niet als die banden al zo warm zijn met Almelo vanwege de aanwezigheid van deze groep in Almelo?

De heer ÇETE (Lijst Çete): De eerste groep Armeniërs is gekomen zoals wijlen mijn ouders ook naar Almelo zijn gekomen; het waren gastarbeiders. De tweede groep bestaat uit vluchtelingen voor de problemen in Turkije in de jaren 80. En de derde en vierde groep bestaat uit de Iraakse Armeniërs na de Golfoorlog en Armeniërs die uit Armenië komen. Naar mijn weten vormen de Armeniërs in Almelo een heel kleine minderheid. Dit zou betekenen dat in een stad in Canada wordt gezegd: Er zijn zo veel Nederlanders in Canada, laten we een stedenband oprichten met Staphorst; ik noem maar wat. Niemand kent die stad. Niemand weet wat ze is en wat het economische belang ervan is. Ik vind het goed. De grote meerderheid van de raad gaat voorstemmen, dat zie ik, maar ik wil dit wel even gezegd hebben. Ik wil horen of dit in de toekomst een gangbare zaak is en we dit continu gaan doen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Volgens mij is de bedoeling van een bevriende stad dat je wat meer bekend wordt met elkaar. De heer Çete zegt zelf: we weten er nog niet zo veel van. Des te beter is het dan misschien dat wij die warme banden creëren. In aansluiting op wat de heer Çete zegt, is dit mooi om te doen. Ik weet niet hoe hij het beleeft, maar ik heb de indruk dat de Armeense bevolking vrij ruim vertegenwoordigd is in Almelo. Maar dat is misschien perceptie.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Daarin heeft mevrouw Pol helemaal gelijk. Mijn verwijt aan de ChristenUnie-fractie is dat dit meer bühne- en stemmenwerk is dan echt inhoudelijk werk, want dat lees ik in haar motie.

De heer TEEUW (ChristenUnie): Voorzitter! Ik word uitgedaagd. Ik zou zeggen, kijk eens in de spiegel. Ik word beschuldigd van cliëntelisme. De heer Çete zegt zelf al, als het van onderaf gedragen wordt aan twee kanten, wat is dan het probleem?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Wat is de onderkant die de heer Teeuw wel ziet en ik niet?

De heer TEEUW (ChristenUnie): De wens is uit Armenië gekomen. Die heeft de heer Çete als raadslid bereikt. Die zit bij de ingekomen stukken, toevallig bij die van de volgende raadsvergadering. Waarom dat zo lang duurt weet ik ook niet.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Hoe kan de heer Teeuw dit wel zien en ik niet?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Lees de stukken, meneer Çete!

De heer ÇETE (Lijst Çete): Leg het me maar uit. Hoe kan de heer Teeuw dit wel zien en ik niet?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Het staat bij de stukken.

De heer ÇETE (Lijst Çete): De heer Teeuw is dus puur vanwege de stukken een initiatief begonnen, maar hij is echt niet naar de ambassadeur gegaan of op verzoeken ingegaan, hij heeft geen bijeenkomsten bezocht. Hij heeft dit puur vanwege een raadsbrief gedaan?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Er is geen raadsbrief.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Of ingekomen stuk of wens?

De heer TEEUW (ChristenUnie): Er is een verzoek gekomen, die is naar de burgemeester gestuurd en er is een afschrift naar de raad gegaan. Dit zit bij de stukken van over twee weken.

Ik vind het niet terecht dat de heer Çete allerlei aantijgingen doet. Wat ons betreft – dat haalt hij aan in de motie – hebben we nog net zo goed een stedenband met Denizli. En als die van onderaf gedragen wordt van twee kanten, kan de heer Çete die net zo vormgeven als wij met Ejmiatsin willen. We hebben niet voor niets als randvoorwaarde neergelegd dat het geen geld gaat kosten, geen structureel geld. De stedenband moet van onderaf gedragen worden. Als er draagvlak voor is, zie ik geen enkele reden om met welke stad dan ook niet een stedenband aan te gaan.

Natuurlijk speelt hier mee dat men Almelo heeft gekozen – ik zeg niet voor niets dat Almelo het beste is wat Nederland te bieden heeft – omdat Almelo de stad is met de meeste Armeense inwoners van Nederland.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Klopt

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): In alle eerlijkheid, het zou kunnen dat het verzoek op een andere datum staat, maar kennelijk heeft de heer Çete de motie gezien, want hij is gedegen voorbereid. Daar zal het niet aan liggen. Hij speelt nu een beetje dat hij beledigd is, omdat hij niet zou weten waar het over gaat, maar hij weet heel goed waar het over gaat, want hij heeft een heel uitgebreide tekst voor de raad. Ik begrijp dat niet helemaal.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Op dat gebied lijk ik een beetje op mevrouw Pol. Ik kan tijdens de raad redelijk veel bedenken. Daarvoor hoef ik niet weken, maanden van tevoren voorbereidingen te treffen. Als ik een tekst van een A4'tje lees kan ik me daar snel goed op voorbereiden. Daarvan hoef ik geen nachtwerk te doen.

Mevrouw POL (Forum voor Rechts): Mag ik de heer Çete daarmee complimenteren?

De heer ÇETE (Lijst Çete): Dank u wel.

Voorzitter! Zoals het ernaar uitziet, wordt deze motie raadsbreed gedragen. Ik zal het dictum niet steunen. De heer Teeuw zegt dat dit verzoek over twee weken op de agenda staat. Ik heb dat niet gezien. Ik weet niet of de heer Teeuw hieraan heeft gerefereerd in zijn mail. Ik ben zeer benieuwd naar de reactie van het college of dit straks een gangbare zaak wordt – stel dat er elke keer een initiatief komt – en we met heel veel steden een stedenband aangaan. En ik ben benieuwd of de initiatiefnemer ook de economische voordelen duidelijk kan maken. Hij beweert dat die er zijn, maar ik kan ze niet vinden.

De heer HÜMMELS (Leefbaar Almelo): Mevrouw de voorzitter! Ik wilde namens meer mensen spreken, maar ik heb er een toevoeging bij. Het eerste deel van wat ik zeg is namens andere fracties, met name de **perfectie perfecte** linkse samenwerking. Wij zijn heel erg blij met dit voorstel. Mijn persoonlijke toevoeging is: ik hoop dat het lukt nog tot veel meer goede stedenbanden te komen.

De heer GERRITSEN (burgemeester): Voorzitter! Dit is een verzoek dat de raad in concept aan het college doet. Ook het college onderkent de grote aanwezigheid van Almeloërs die van Armeense komaf zijn en daarin hun tradities en identiteit vinden. We onderkennen ook de innige relaties tussen het Koninkrijk en de republiek Armenië, en we zijn erg blij dat de initiatiefnemers hebben opgeschreven dat dit een stedenband zou moeten zijn die gedragen moet worden in de gemeenschap. Wij kunnen niet in heel traditionele zin – dan spreek ik over de jaren 80 – een aantal ambtenaren aanwijzen die dit wel even gaan organiseren en als het ware het aanbod doen en daarmee hopen dat de vraag er komt. Het moet andersom zijn. Zo staat het hier ook: "de raad te informeren als er een nadere uitwerking van het verzoek om te komen tot zo'n stedenband ... is ontvangen". Dit betekent dat het college hierin nog enigszins passief zal blijven, dat we dat initiatief graag in ontvangst zullen nemen en daar dan het gesprek met de raad over aangaan. En opnieuw, tegen de achtergrond van de historische banden tussen vele Almeloërs en Armenië juichen wij deze motie van harte toe.

Aan de orde is de stemming over de motie.

De heer ÇETE (Lijst Çete): Voorzitter! U kent mij als geen ander. Als het mij emotioneel raakt of in het belang van mijn achterban is, probeer ik dat altijd heel hard neer te leggen. Maar uit saamhorigheid en collegialiteit voor onze stad, en gehoord de reactie van de burgemeester, zou een tegenstem van mij heel anders en heel verkeerd geïnterrumpeerd kunnen worden. Met alle opmerkingen die ik zojuist heb geplaatst en mijn twijfels hoe dit soort dingen in de toekomst gaat en met mijn opmerking hoe dit naar de ChristenUnie is gekomen, zal ik uit respect voor de samenleving voorstemmen. Maar ik hou mijn bedenkingen en daar zal ik later op terugkomen.

Hierna wordt digitaal gestemd over de motie, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene (31) stemmen is aangenomen.

De VOORZITTER: Dames en heren! Hiermee is het lange wachten op de tribune meer dan beloond. Dank voor uw geduld.

Sluiting.

De VOORZITTER: Dames en heren! Mocht u nog behoefte hebben aan een drankje of komkommertje, dan vindt u dat in de hal. Zo niet, wens ik u wel thuis.

De VOORZITTER sluit daarop, te 23.33 uur, de vergadering.

Gewijzigd vastgesteld door de gemeenteraad van Almelo in zijn vergadering van 7 april 2020,

De griffier,

drs. C.M. Steenbergen

De voorzitter,

A.J. Gerritsen